

Iznaja ob 4. zjutraj.
Stane mesečno Din 25.—, za in-
stematv Din 40.— neobvezna.
Oglas po tarifu.
Uredništvo:
Ljubljana, Knaflova ulica št. 5/L
Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi
št. 2034.
Rokopis se ne vračaje.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišče: Ljubljana, Prešernov
ulica št. 54. — Telefon št. 2036.
Inseratni oddelček: Ljubljana, Prešernov
ulica št. 4. — Telefon št. 2497
Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta
Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180/
Wien, Nr. 205.841.

Razkrinkana dvojna igra g. Jelačina

Kakšno mučno presenečenje so doživeli predstavniki gospodarskih organizacij v družbi predsednika ljubljanske Zbornice TOI v Beogradu

Ljubljana, 17. januarja

Ni tako skrivno, da bi kdaj ne postalo očitno. Na ta stari slovenski pregovor smo se spomnili, ko čitamo poročilo o incidentu, ki se je zgodil danes predsedniku ljubljanske Zbornice TOI g. Jelačini v Beogradu, ko je prišel v družbi industrijevce protestirat proti uvedbi novih oblastnih davščin. Minister za trgovino je deputaciji izjavil, da mu je bilo javljeno, da slovenski gospodarski krogi soglašajo s predlaganimi oblastnimi davščinami, referent za samoupravne finance, načelnik Tosić pa je v priči deputacije pokazal g. Jelačini njegovo lastnoročno pismo, naslovljeno na oblastnega predsednika dr. Natlačena, v katerem g. Jelačin kot predsednik Zbornice TOI piše, da se strinja s sklepi oblastne skupščine glede davkov in doklad.

Beograd, 17. januarja. Včeraj je v Beogradu zborovala centrala industrijskih korporacij, ki se je bavila z vprašanjem oblastnih davščin in davščin. Sklenjeno je bilo, da se poda danes deputacija k namestniku ministra financ in protestira proti uvedbi raznih trošarin ter doklad nekaterih oblasti. V deputaciji, ki jo je vodil predsednik centralne industrijskih korporacij g. Ignac Bajloni, so bili tudi zastopniki industrije iz Slovenije (gg. direktor Krejčić, inž. Suklje in direktor TPD Vrhuvec). Ministru dr. Spahu je delegacija med drugim predložila tudi protest proti skupom oblastnih skupščin v Mariboru in Ljubljani, ki uvajata ogromne nove davščine. Minister dr. Spah je izjavil, da ne bo odobril nobenih davščin na produkcijska sredstva, ali na pogonsko silo, kakor sta n. pr. premog in električni tok. Da omogoči oblastem dohodke, je pripravljen odobriti trošarino na predmete, ki se trošijo izključno v oblasteh, a še to z ozirom na gospodarsko stanje le v skromni meri. Glede trošarine na vino je izjavil, da ne more dovoliti diferenciacije med vinom iz dotične oblasti in vinom iz drugih oblasti. Na veliko začudenje navzočih je minister dr. Spah izjavil, da mu je bilo javljeno, da so slovenski gospodarski krogi izjavili svoje soglasje z davščinami, ki jih predlagata ljubljanski in mariborski oblastni odbor.

Deputaciji se je imel pridružiti tudi predsednik ljubljanske Zbornice TOI g. Ivan Jelačin, ki se nahaja v Beogradu. Prišel je za šele, ko je deputacija odhajala od ministra k referentu za samoupravne finance g. Tosiću. Tamkaj je deputacija ponovila svoje zahteve. Načelnik g. Tosić se je izjavil enako kakor minister. Dodal pa je, da se čudi, da slovenski gospodarski krogi v Beogradu protestirajo dočim so se doma izjavili sporazumne z nameravanimi novimi bremen. Ko so delegati odločno ugovarjali, je g. Tosić potegnil iz akta originalno pismo g. Ivana Jelačina kot predsednika zbornice TOI, v katerem piše predsedniku oblastnega odbora dr. Natlačenu, da se strinja z nameravanimi sklepi oblastne skupščine glede novih davščin in doklad. Nastala je skrajno mučna situacija. Vsi so obmolnili in uprli svoje poglede na g. Jelačina, kateremu so mahoma stopile potne srage na čelo in je hudo zardel. Začel se je v zadregi opravičevati, da je to pismo dr. Natlačena napačno razumel in da ne pomenja drugega, kakor akt kurtoazije. V skoro desetminutnem izgovorjanju je skušal dokazati, da je odločno proti vsem novim davščinam in se je zgražal, da tudi oblasti vodijo profesionalni politiki, ki so tudi krivi, da je to pismo bilo napačno razumljeno in je prišlo v napačne roke. Ostala deputacija je z velikim začudenjem opazovala g. Jelačina, kateremu je načelnik g. Tosić dal njegovo originalno pismo v roke, a mu ga nato zopet odvzel. Deputacija je po tem mučnem prizoru odšla in so vsi odnesli zavest, da je akcija gospodarskih krogov s početjem g. Jelačina zelo kompromitirana.

Odstop ministra Velje Popovića

Kralj je demisijo sprejel. — Narodna skupščina sklicana za 24. t. m. — Istočasno sestanek radikalnega kluba

Beograd, 17. januarja. Kralj je danes sprejel ostavko ministra brez portulija Velje Popovića ter podpisal ukaz, da se postavlja na razpoložanje. Minister Veljo Popovića je podal kralju izjavo z motivacijo, da je z zasedbo notranjega ministrstva prenehala potreba, da ostane v vladi in pomaga še nadalje Velji Vukičeviću pri poslih v notranjem ministru. Popoldne je bil g. Popovića v poslovilni avdijenci na dvoru. Beograd, 17. januarja p. Danes se je vršila daljša konferenca med ministrskim predsednikom g. Vukičevićem in predsednikom Narodne skupščine g. dr. Peričem. Kakor se izve iz vladnih krogov, bo Narodna skupščina najbrž sklicana za dne 24. t. m. Na dnevnem redu bo razprava o davčnem zakonu.

Po informacijah iz radikalnih krogov bo bržkone za dne 24. t. m. sklicana tudi seja radikalnega kluba. Zdi se, da je g. Vukičević pod pritiskom položaja, ki je nastal po kongresu demokratske stranke ter z ozirom na potrebo tesnejše naslonitve vlade na radikalni klub, končno pristal na staro zahtevo radikalnih nezadovoljnih, da poda poročilo o političnem položaju, o katerem pred klubom sploh še ni govoril, odkar je na čelu vlade.

Kmetijska država zanemarja kmetijstvo

Finančni odbor je včeraj začel razpravo o proračunu ministrstva za poljedelstvo. — Nizka stopnja naše agrarne produkcije. — Vlada se briga le za veleposestnike

Beograd, 17. jan. r. Finančni odbor je danes pričel razpravo o proračunu ministrstva za kmetijstvo in vode. Minister dr. Stanković je v daljšem ekspezuju predvsem izrazil svojo nezadovoljstvo, da finančni minister ni tudi za njegov resor zahteval tako velikih redukcij kakor pri ostalih ministrstvih. S tem je hotela vlada pokazati svojo dobro voljo za pospeševanje kmetijstva. Proračun znaša 216.359.172 Din in je za 90 milijonov manjši od sedanjega. Minister je dalje naglašal, da je predvsem posvečal pozornost povzdigi kmetijske produkcije in izvozu kmetijskih pridelkov. Lanske vremenske katastrofe skoro v vseh pokrajnih državah so položaj znatno poslabšale, vendar pa je upanje, da bo s smotrenim pospeševanjem kmetijstva mogoče dvigniti kmetijsko produkcijo zopet na normalno višino. Pri sklenitvi trgovinskih pogodb je minister skušal ščititi interese našega poljedelstva, predvsem pa izvoz kmetijskih produktov.

razpravo o proračunu ministrstva za poljedelstvo. — Nizka stopnja naše agrarne produkcije. — Vlada se briga le za veleposestnike. V razpravi je prvi govoril zemljoradnik Vojta Lazič, ki je ostro kritiziral delo ministrstva in naglašal, da naše kmetijstvo od tega ministrstva dejansko nima nobenih koristi. Največji del kreditov se uporablja za razne inspekcije in komisije, kmetije pa ne dobe ničesar. Na popoldanski seji je prvi govoril poslanec HSS dr. Predavec, ki je uvodoma poudarjal, da vlada ni storila prav ničesar za povzdigo poljedelske produkcije. Četudi smo izrazito agrarna država, posveča vlada baš kmetijskemu resoru neprimerno malo pažnje. Agrarna produkcija je v Jugoslaviji kljub temu, da spada med naidrodovitejše zemlje na najnižji stopnji. V Jugoslaviji znaša pridelok na enem ha 8,75, v Bolgariji 10,05, v Rusiji 9,10, v Italiji 11, na Češko-slovaškem 13, v Nemčiji 18, na Holandskem 20 in, na Danskem 31 stotov.

Posl. Juraj Demetrović je pričel svoj govor s konstatacijo, da je naravnost sramota za državo, ki ima izrazito agrarno značaj, da znaša poljedelski proračun jedva 2,5% celokupnega državnega proračuna. Obširno se je bavil nato z osnovanjem fondov za podeljevanje cenjenih kreditov poljedelstvenim interesantom ter izrazil svoje nezadovoljstvo, da vlada ni storila prav ničesar za povzdigo poljedelske produkcije. Četudi smo izrazito agrarna država, posveča vlada baš kmetijskemu resoru neprimerno malo pažnje. Agrarna produkcija je v Jugoslaviji kljub temu, da spada med naidrodovitejše zemlje na najnižji stopnji. V Jugoslaviji znaša pridelok na enem ha 8,75, v Bolgariji 10,05, v Rusiji 9,10, v Italiji 11, na Češko-slovaškem 13, v Nemčiji 18, na Holandskem 20 in, na Danskem 31 stotov.

Nato sta govorila še poslanca gg. Neudorfer (HSS) in Smodej (SLS), nakar je bila seja prekinjena. Razprava se bo nadaljevala jutri dopoldne.

Zakon o sodiščih

Beograd, 17. jan. p. Sekcija zakonodajnega odbora je danes nadaljevala definitivno redakcijo teksta zakona o sodiščih. Med drugim je bilo sklenjeno, da vrše okrožna sodišča na Sušaku, v Splitu in v Dubrovniku tudi funkcije pomorskih sodišč. Pri št. 80 je posl. dr. Kramer sprožil tudi principijelno vprašanje glede naziva za državne pravdnike. Po krajši debati je sekcija pristala na to, da se poleg naziva državni tožilec, uporablja tudi naziv državni odvetnik (pravdnik). Definitivno se bo o tem sklepalo o priliki razprave za kona o državnih pravdnikih.

Aretacija napadalcev na vojaško skladišče v Ralji

Beograd, 17. jan. p. Po vesteh iz Mladonovca je policija v zvezi z napadom na vojaško skladišče pri Ralji aretirala štiri osebe, ki so po narodnosti Bolgari. Oddelek vojakov 5. konjeniškega polka iz Palanke je zajel te ljudi pri selu Krčevcu blizu Topole.

Ali bodo demokratski ministri odstopili?

Do skrajnosti napeta politična situacija

Borba med vladinovi in skupino g. Davidovića za premoč v poslanskem klubu. — Dr. Marinković nenadoma obolel. — Dr. Korošec pri g. Vukičeviću. — Danes se sestane gg. Pribičević in Davidović

Beograd, 17. januarja, p. Politični krogi so še vedno pod vtisom kongresa demokratske stranke. G. Davidović je danes ves dan sprejemal delegate, ki so ga podrobno informirali o položaju v posameznih pokrajinah ter tudi ob tej priliki naglašali, da je treba končno pričeti z energično akcijo za koncentracijo demokratskih sil in spremembo sedanjega režima.

V vladnem predsedstvu so se istočasno vršile tozadevne konference demokratskih ministrov z g. Vukičevićem. Ker je g. dr. Marinković nenadoma obolel, je minister dr. Mijović obvestil gospoda Vukičevića, da demokratski ministri ne smatrajo za potrebno, da bi podali ostavko, ker kongres tega ni izrecno zahteval. Če pa bi poslanski klub postavil to zahtevo, se ji bodo demokratski ministri sicer pokorili, vendar pa v tem slučaju odklanjajo vsako odgovornost za posledice, ki bodo nastale.

Zdi se pa, da so demokratski ministri glede nadaljnega razvoja situacije v demokratskem klubu precej nesigurni. Stališče g. Davidovića se je po kongresu tudi v poslanskem klubu znatno pojačalo. Zato prevladuje v okolici demokratskih ministrov bojazen, da bosta poslanski klub in glavni odbor v izvajanju sklepov kongresa zahtevala njihovo demisijo. Demokratski ministri skušajo vplivati na poslance, češ da bi muslimani v tem slučaju izstopili iz Demokratskega združbe ter se pridružili radikalom g. Vukičevića, ki bi po razpadu koalicije z demokratski pritegnil v vlado Kmečko-demokratsko koalicijo. Razpad Demokratske združbe je po mnenju demokratskih ministrov mogoče preprečiti le s podaljšanjem sedanje vladne kombinacije.

Da pa bi vendarle zadostili sklepom kongresa, predirajo demokratski ministri

stri za rekonstrukcijo vlade. Na radikalni strani bi izpadla minister pravde dr. Subotić in minister pošte Vlakjo Kocić, od demokratov pa naj bi odstopila minister za izenačenje zakonov doktor Grga Andjelinović in minister za javna dela dr. Šumenković. Demokratski ministri upajo, da bi potom take rekonstrukcije pomirili nezadovoljne i v demokratski i v radikalni stranki.

Kako se bo situacija razvijala nadalje, je sedaj po vsem odvisno od gospoda Davidovića, ki mu je kongres dal neomejeno pooblastilo. Njegovi ožji prijatelji in sodružniki zagotavljajo, da g. Davidović ne misli več popuščati, marveč da bo takoj pristopil k izvedbi svoje zasnovane akcije. Predvsem namerava obnoviti razgovore s Kmečko-demokratsko koalicijo v svrhu tesnejšega sodelovanja obeh skupin. V zvezi s tem komentirajo politični krogi prav živahno tudi za jutri dogovorjeni sestanek med gg. Davidovićem in Svetozarjem Pribičevićem.

Danes se je nepričakovano vrnil v Beograd tudi g. dr. Korošec. Takoj po svojem prihodu je posetil g. Vukičevića ter ostal z njim v daljšem razgovoru. Po sestanku je bil kakor običajno napram novinarjem zelo rezerviran in jim je odklonil vsako izjavo. Opažati pa je, da vlada v klerikalnih vrstah po kongresu demokratske stranke velika nervoznost.

Za danes sklicana seja centralnega odbora SDS, na kateri bi imel g. Pribičević poročati o političnem položaju, je bila odgojena. G. Pribičević odpotuje jutri zvečer v Zagreb, kjer se sestane z g. Stjepanom Radićem, da ga obvesti o zadnjih dogodkih v Beogradu. V Zagrebu ostane do nedelje, ko se bo vršila manifestacijska skupščina Kmečko-demokratske koalicije.

Radić o demokratski resoluciji

Resolucija situacije ni razčistila. — Važno priznanje o nesposobnosti današnjega režima. — Stališče KDK zavisí od g. Davidovića. — Neresnične vesti o pogajanjih g. Radića z radikalí

Zagreb, 17. januarja n. Danes je Stjepan Radić sprejel novinarje, ki jim je na vprašanje, kaj pravi k resoluciji kongresa Demokratske stranke, izjavil naslednje: «Čakam na prijatelja Svetozarja Pribičevića, da bom z njim govoril o tem. Morem pa vam reči, da je resolucija v marsikakem pogledu boljša, kakor so bili govori na kongresu. Resolucija priznava, da je treba za slabo stanje uprave v Južni Srbiji, kakor tudi za pojav prečanske fronte iskati vzroka v kratkovidni politiki voditeljev državne uprave. Po vseh vseh govorov na kongresu bi morala resolucija izreči nezaupnico vladi, nezaupnico bodisi demokratskim bodisi radikalnim ministrom, tako da bi danes imeli čisto situacijo. Izglasovana je bila zaupnica Davidoviću, kar pa ničesar ne pomeni Kar se tiče vesti, da so radikalni poslali nekoga k meni, to ni resnica. Ako pa bi tudi res koga poslali k meni, bi ga ne sprejel.»

Zatem so se novinarji razgovarjali z zastopnikom samostojnih demokratov, ki je član poslovnega odbora KDK in ki je izjavil naslednje: «G. Radić ni tako nezadovoljen s sklepi demokratskega kongresa, kakor izgleda na prvi hip. Zaj sem se večkrat dopoldne in danes z njim razgovarjal

in nekateri odstavki resolucije mu zelo ugajajo. Zadržanje Stjepana Radića in cele KDK napram g. Ljubi Davidoviću ter njegove stranke bi odvisno od samega g. Davidovića. Jaz sem se danes telefonično razgovarjal z g. Pribičevićem, ki bo zvečer ali jutri posetil g. Davidovića, da vidi, kaj namerava storiti s pooblastilom, ki ga je dobil od najširšega fora svoje stranke. Z Davidovičevim odgovorom bo prišel g. Pribičević v Zagreb ter bo z g. Radićem določil zadržanje KDK napram Ljubi Davidoviću.

Manifestacija KDK v Zagrebu

Zagreb, 17. jan. r. Po definitivno določenem programu se bo vršila skupna seja klubov SDS in HSS v soboto 21. januarja ob 9. dopoldne. Po potrebi se bo seja nadaljevala tudi popoldne. V nedeljo, 22. januarja ob 10. dopoldne bo veliko manifestacijsko zborovanje KDK v industrijskem paviljonu zagrebskega zbora (bivši jahalnica). Ob 8. zvečer priredi krajevna organizacija SDS v Zagrebu zabavo v prostorih Glasbenega zavoda (Gunduličeva ul. 5). Predsednik SDS Svetozar Pribičević pride v Zagreb že v četrtek.

Fašisti proti slovenskemu tisku

Trst, 17. jan. l. Kakor lani, tako se je tudi letos «Popolo di Trieste» obregnil ob koledar goriske Mohorjeve družbe in druge slovenske noveletne knjige. V današnji številki trdi, da dela goriske Mohorjeve družbe pod krinko verske brige slovensko propagando. Izpada proti slovenskim duhovnikom in slovenskim propagandistom ter pravi, da slovenske publikacije niso v skladu z nacionalnim redom države. Fašistično glasilo zaključuje: «Lahko smatramo poskus slavizma kot neumen in smešen in pa ker imamo možnost, da ga v kateremkoli trenutku onemogočimo s takojšnjo aplikacijo strogega in nevlklonljivega fašističnega zakona.»

Surni delovnik v Nemčiji

Zeneva, 17. jan. (bc.) Mednarodni urad dela poroča, da se uvede s 1. januarjem v Nemčiji oseurni delovnik. Avstralija, Kanada in Mehika so znižale delovni čas.

Bolezenski dopust dr. Stresemanna

Berlin, 17. jan. s. Zunanji minister dr. Stresemann bo v prvi polovici februarja vstopil daljši bolezenski dopust.

Iz finančne službe

Beograd, 17. jan. i. V finančnem ministruvstvu sta imenovana z ukazom za šefa oddelka generalne direkcije katastra Stjepan Veseli in Frano Omecza.

Eksodus opozicije iz davčnega odbora

Vladna većina hoče vse še nerešene člene davčnega zakona sprejeti pavšalno brez podrobne debate. — Davek na dohodek nameščencev

Beograd, 17. januarja. p. Današnja seja davčnega odbora je doprinesla nov dokaz, da hoče vlada na vsak način izigrati davčni zakon. Dočim si zastopniki Kmečko - demokratske koalicije prizadevajo, da bi s stvarnimi in utemeljenimi predlogi izboljšali vladni osnutek tega zakona, ki naj tvori temeljno podlago za izenačenje in pravično razdelitev davčnih bremen, je opaziti v vladni večini tendenco, da se sistematično izogne izboljševalnim predlogom opozicije. Tako je vladna večina na današnji seji davčnega odbora na predlog predsednika odbora dr. Sečerova sklenila, da vse še nerešene člene davčnega zakona reši pavšalno brez podrobne debate. Člani Kmečko - demokratske koalicije so proti takemu postopanju energično protestirali, naglašajoč, da pomeni tako postopanje eklatantno kršitev poslovnika. Pri glasovanju o predlogu poslanca Sečerova, je vladna večina sprejela predlog, kakor je opozicija v znak protesta zapustila sejo. V dvorani so ostali le poslanci vladne večine, ki so nadaljevali razpravo.

Po otvoritvi seje je takoj pričela razprava o daku na dohodek nameščencev.

V debato so posegli poslanci dr. Krajač, dr. Svetislav Popović in Voja Lazić. Po daljši debati je bil sprejet predlog, da ostane prvotni predlog vlade neizpremenjen. Po tem predlogu so oproščeni davka prejemki do 400 Din mesečno ali 10 Din dnevno. Obdavčenju so podvrženi vsi dohodki. Davčna stopnja za dohodek do 10.000 Din mesečno je ostala neizpremenjena. Pri dohodkih od 10.000 do 18.000 Din mesečno znaša davek 12 %, pri dohodkih nad 18.000 Din pa 15 %. Dohodki do 4000 Din mesečno niso podvrženi samoupravnim dokladam.

Pred prehodom k nadaljnji debati je nato poslanec Sečeroval predložil predlog, naj se o vseh še nerešenih členih razpravlja skupno. Temu predlogu se je opozicija odločno uprla, vladna večina pa ga je kljub protestom sprejela, kakor je prišlo do eksodusa opozicije. Značilno je, da je glasoval proti predlogu posl. Sečerovala skupno z opozicijo tudi radikalni poslanec Ilija Mihajlović.

Prečanski radikali podpirajo davčno borbo kmečko-demokratske koalicije

Pritisk vojvodinskih in bosanskih organizacij. — Konferenca prečanskih radikalnih ministrov. — Dr. Spaho priznava možnost takojšnjega uveljavljanja novega davčnega zakona

Beograd, 17. januarja. p. Odločna akcija Kmečko-demokratske koalicije za izenačenje in pravično razdelitev davčnih bremen ni ostala brez odmeva v vladnih krogih, četudi se vlada sama še vedno protivi takojšnji ukinitvi dohodnine in uveljavljanju novega davčnega zakona obnemem z novim proračunom. Zlasti med vojvodinskimi radikali je opaziti v zadnjem času veliko nezadovoljstvo zaradi postopanja vlade. Vojvodinski radikali poslanci so dobili v zadnjem času od radikalnih organizacij energične pozive, naj se solidarizirajo s Kmečko-demokratsko koalicijo ter zastavijo vse svoje sile, da se čim prej izvede izenačenje davkov.

Zaradi tega pritiska se je vršila danes konferenca radikalnih ministrov, ki so bili izvoljeni v Vojvodini in v Bosni. Konferenci je prisostvoval tudi zastopnik finančnega ministra dr. Spaho. Kakor izve vaš

dopisnik iz popolnoma zanesljivega vira, so zahtevali radikalni ministri na tej konferenci od dr. Spaha pojasnila, ali bi iz finančnih razlogov ukinitve dohodnine in uveljavljanje novega davčnega zakona s 1. aprilom bilo mogoče. Dr. Spaho je nato izjavil, da za odklonitev te zahteve Kmečko-demokratske koalicije ni stvarnih razlogov ter da bi on takoj pristal na to zahtevo, če bi bil on minister financ. Z ozirom na to so vojvodinski in bosanski radikali sklenili, da morajo njihovi ministri znova pokreniti to vprašanje v min. svetni. Dasi ni verjetno, da bi vlada svoj prvotni odklonilni sklep spremenila, je ta korak vendarle jasen dokaz, kako velik odmev je našla akcija Kmečko-demokratske koalicije, pa tudi dokaz, da vlada zgolj iz partijskih razlogov odklanja izvedbo davčnega izenačenja.

Industrijske korporacije proti previsokim oblastnim davščinam

Obsežna spomenica finančnemu ministru. — Predlogi za ureditev oblastnih financ. — Zahteva po maksimiranju vseh samoupravnih doklad

Beograd, 17. januarja. p. Povodno poseta, ki ga je napravila deputacija centrale industrijskih korporacij danes opoldne namestniku fin. ministra dr. Spahu, je izročila dr. Spahu resolucijo, ki pravi, da je centralni odbor industrijev kraljevine SHS na podlagi razprave o posledicah, ki bi jih lahko povzročili sklepi oblastnih skupščin z ozirom na proračune za leto 1928., ugotovil, da sta tako kraljeva vlada kakor Narodna skupščina pristopili k delnemu reduciranju državnih bremen. V nasprotju s tem pripovedovanjem pa so proračuni oblastnih skupščin za leto 1928., v katerih se uvažajo nove doklade, takse in trošarine ter celo nova bremena na produkcijska sredstva, kakor n. pr. na premog in električni tok. Industrijska produkcija je danes že tako obremenjena, da ne more več prenesti novih bremen. Zato prosijo predstavniki industrije cele države g. finančnega ministra:

- 1) da pri odobritvi oblastnih proračunov a) ne dovoli nobenih davščin na sredstva proizvodnje, (kakor premog, električni tok itd.) b) da ne dovoli bremen na predmete, ki se izvažajo v druge oblasti ali v inozemstvo; c) da ne dovoli nobenih davščin na predmete, ki so podvrženi državnim tak-

ksam ali trošarin, d) da omeji oblastne doklade na državne davke.

2) Dalje prosimo, da se čim prej doneše zakon, ki naj uredi finance oblastnih samouprav po naslednjih načelih: a) iz dohodkov lastnih posestev in podjetij; b) iz tangaent donosa splošne državne doklade na osnovni državni davek v razmerju z davki, vplačanimi na ozemlju dotične oblasti; c) iz taks in trošarin na predmete, ki se niso podvrženi državnim taksam in trošarin.

3) Dokler se vprašanje financiranja oblasti ne reši zakonodajnim putem in dokler traja kriza našega gospodarstva, naj država iz lastnih sredstev zadostno dotira oblasti, tako da morejo s temi dotacijami zadovoljevati vse svoje izdatke.

4) Potrebno je, da finančni minister še nadalje vrši kontrolo nad budžetiranjem in gospodarstvom samoupravnih teles, tako da bodo oblastne in lokalne finance vedno v skladu z cilji splošne državne gospodarske politike

5) Prosimo, da se v fin. zakonu ne maksimirajo samoupravne doklade tako, da bo vsota vseh občinskih doklad maksimirana s 150 %, vse samoupravne doklade skupno pa z 200 odstotki.

Odmev demokratskega kongresa v casopisju

Nenako presojanje kongresne resolucije. — Po splošnem mnenju je situacija sedaj še bolj zapletena in nujno potrebuje razčiščenja na levo ali desno

Kako polovičarska in nejasna je resolucija demokratskega kongresa, se jasno vidi tudi iz odmeva, ki ga je vzbudila v našem časopisju. Vsak list komentira resolucijo drugače in niti dva se ne vjemata v svoji soddbi. V naslednjem navajamo prav na kratko misli in mnenja različnih listov.

»Pravda« trdi, da so zlasti opozicijski pričakovali kongres z nervoznostjo, nadejajoč se, da bo Davidović z s svojim govorom povzročil preobrat v politični situaciji. Demokratski politiki pa so mnenja, da Davidović ni imel namena, takoj razdreti sedanjo koalicijo, čeprav prevladuje naziranje, da so spremembe v režimu po kongresu neizbežne. V ostalem priznavajo sami radikali, da je vlada v krizi.

Reč govori o krizi vlade, ker je kongres popolnoma omajal njeno pozicijo. Latentna kriza Vukičevićevega kabineta se je pretvorila v akcijo. Kongres je s tem, da je dal g. Davidoviću skoro diktatorska pooblastila, dočim demokratskih ministrov niti ne omenja v svoji resoluciji, le-tem izrekel indirektno nezaupnico, tako da je njihov obstoj v vladi nemogoč.

»Samouprava« je iznenadena nad govorom g. Davidovića, katerega označuje za nedržavniškega. Sklepi kongresa situacije niso razčistili. Na g. Davidoviću je sedaj, da to stori; ako ne bo storil, bo nemilo presenečen, ker bodo to storili drugi.

Današnja situacija pa je vsekakor nevzdržna.

»Vreme« napoveduje nadaljnje izpremembe v vladi, dasi sklepi kongresa ne zahtevajo direktno ostavke demokratskih ministrov. Jasno je samo, da sedanja vlada ne uživa iskrene podpore demokratov. Vladno delo pa bi bilo nemogoče, ako bi se pred vsakim glasovanjem moralo iskati posebnega sporazuma.

»Politika«, ne iznaša nikake lastne sodbe o posledicah kongresa, pač pa omenja, da so ji zlasti pristaši Marinkovića zamerili prvotno vest, da vsled kongresa lahko pride do razbitja sedanje koalicije. Iz istih virov poteka njena informacija, da bi do tega lahko prišlo samo, ako se sprejme resolucija, ki bi pomenila nezaupanje vladi in demokratskim ministrom. V tem slučaju da bi slednji morali izvajati konsekvence. Preostala resolucija bi privedla tudi do pretresitve v stranki sami.

»Slovenec« je mnenja, da kongres ni izpremenil političnega položaja. Resolucija kongresa je sicer ostra, vendar zaradi nje ne bo prišlo do kakih večjih posledic. Radikali gledajo na resolucijo ravnodušno in ji ne pridajajo globljega pomena. Pač pa zamerijo demokratom njih neoljalnost napram radikalnim činiteljem v vladi ter označujejo za postopek kot netakten in politično neoportun.

»Novosti« (Zagreb) ironizirajo demo-

krate, češ, da so lepo govorili in sprejeli tudi lepe resolucije, kakor to dolikuje stranki, ki je rezela patent na demokracijo. Uspeh kongresa je tem lepši, ker je medtem popolnoma izginila »kriza«. Demokrati so dobili dva nova velika župana, a upokojenih je nekoliko višjih činovnikov, ki so posebno ovirali demokrate v njih delovanju. Kdo bi razbil koalicio z radikali, ko se dosežajo taki uspehi! Vse bo ostalo pri starem in čika Ljuba bo še nadalje govoril o velikih ciljih demokracije. Kmečka demokracija naj ne čaka več na g. Davidovića, marveč naj dela sama v začnem pravcu.

»Rilec« (Zagreb) izjava, da govori večine delegatov sicer izražajo željo, da prekinje z današnjo kombinacijo in današnjim sistemom, da pa vsebujejo govori tudi mnogo nejasnega in mgleneega. Ista slika se kaže tudi v resoluciji. Največ spodbite bo gotovo povzročili oni stavek o t. zv. prečanski frontni Dasi je Veliković naziljal, da gre pri tem samo za vprašanje, da-li more v državi sploh obstojati davčna neenakost, vsebuje resolucija vendar neko lekcijo »prečanom«, češ, da nimajo dovolj zavesti in državljanske solidarnosti. Največ pa greše proti tej solidarnosti oni, ki trpe današnji režim neenakosti. Vse je v rokah g. Davidovića, ki je dobil generalno polnočmo, da lahko ustvari novo situacijo. Da smo kolkčkal v normalnih razmerah, bi se morala resolucija smatrati kot vzrok za razdruženje koalicije.

Dr. Marinkovićev govor

Na kongresu demokratske stranke v Beogradu je imel vnanji minister doktor Voja Marinković daljši govor, ki po svoji tehtni vsebini in jasni določnosti prav nič ne zaostaja za najboljšimi ekspozicijami, kakor se naslovi na notranji vnanji politični forum. Vsakdo, pa naj je prijatelj ali nasprotnik stranki, ki ji pripada dr. Marinković, more priznati, da je naš vnanji minister s svojim govorom pokazal, da je na mestu pravi mož in da besede, ki je izrekel na strankarskem kongresu, točno reproducirajo misli in čustva vsega našega naroda. Politični nazori, kakor jih je pokazal dr. Marinković, niso morda izraz kabinetne politike v starem smislu, politike vlade, marveč izražajo točno in pošteno voljo celotnega našega naroda.

Dr. Voja Marinković je uvodoma označil, da živimo po l. 1918. v prehodnem času, ko staro odмира in nastopa nova doba. Tak prehodni čas je vedno najklojčljivejši in otežuje orijentacijo. Novo se šele ustvarja, a mi moremo reči z vso določnostjo, da smo kot narod, ki se je boril za svobodo in pravico, za novo, in da nas v to smer vodijo vsi naši interesi. Toda pri tem ne smemo prezreti, da elementi starega še obstoje in da so celo zelo močni; zato moramo v svojih akcijah ostati oprezni in previdni, ter ne smemo ničesar niti precenjevati, niti podcenjevati.

Dva principa sta nam v naši vnanjepolitični orijentaciji zanesljivi smernici. En princip je vera v Društvo narodov in njegovo mirovno posredovanje, drugi princip je ideja vodnica naše balkanske politike, ki se s prvim principom popolnoma skladata; to je ideja: Balkan — balkanskim narodom.

Interpretacija vsebine naše vodilne vnanjepolitične ideje, kakor jo je podal dr. Voja Marinković, je iskrena in določna, a hkrati možata. To je pravo nasprotje onega, kar smo bili vajeni poslušati iz ust dr. Ničiča. Kdor je pazljivo prebral poročilo o Marinkovićevem ekspoziciji, je moral pritrčiti njegovim izvajanjem v polni meri. Jasno zveni iz njih zavest, da je pravica na naši strani; ne nas, — one balkanske narode, ki bi se ne zavedali svoje dolžnosti, braniti neodvisnost Balkana, bi zadelo krivda na bodočnosti. Če pravijo grški komentariji, da je Marinkovićev govor prevzet, je to znak, da smatra Grčija našo vnanjo situacijo za bolj opasno nego je in sebe za važnejši jezik na tehtnici nego je. Mi ne podcenjujemo nikogar, a tudi sebe ne podcenjujemo. Mi se ne damo zastrašiti po manevriranju zlohotnih elementov, ker se zavedamo, da vršimo v obrambi svobode in nezavisnosti Balkana svojo historično dolžnost. Če bi se nekateri balkanski narodi odkimali od take dolžnosti, ki je tudi njihova, bo to njihova krivda in posledice bodo nosili sami.

Pravijo, da je Marinković preveč govoril o topovih. Storil je to na onem mestu, kjer je odločno zavrnil akcijo makedonskivjuščih, ali po našem mnenju popolnoma umestno. Zakaj pravilno je, da se z bodali in revolverji ne bo pokrenilo makedonsko vprašanje; to bi bil preopasen prejudic in mi ga nikdar ne bomo akceptirali. Nasprotno, kdor argumentira z bodali in revolverji, se mora zavedati, da bodo poprej govorili topovi in mitraljezi, preden bi se mogli njegovi argumenti vzeti za osnovo, za početek akcije za spremembo položaja v nekem področju. S tem je jasno povedano, da krvave akcije makedonskivjuščih v nobenem slučaju ne bodo mogle vplivati na odločitve v naši vnanji politiki, kakor si jih želi sofijska revolucionarna centrala.

Sodimo, da to niso pretjne. Nihče ne more soditi, da izjavimo, ako se ne damo ustrahovati po raznih nasprotujočih intrigah. Naša vnanja politika je dala toliko dokazov resnične miroljubnosti in spravljivosti, da ji nihče ne more očitati izzivalnosti; to nam je potrdila evropska politična javnost. Ako se zdi nekaterim našim sosedom Marinkovićev govor pre malo skromen, vidimo v tem le znak, da so sebe precenjevali, računajoč, da so nas ohole in megalomanske aspiracije z one strani Jadrana povsem depimirale.

Dr. Marinković je zaključil svoj govor z zelo pomembno zagotovitvijo, da bi se vsi oni, ki računajo na našo izoliranost v slučaju resne postritve položaja, temeljito zmotili in da bi jih taka situacija pošteno iznenadila. Tu se nam zdi, da se je težko zadovoljiti z Marinkovićevim pasusom; daje nam mnogo, ali vendar pre malo konkretnega in zategadelj sploh pre malo. Zavedamo se, da je to najklojčljivejša točka vsakega ekspozicija, ali ipak ne moremo soglašati popolnoma. Ako se iz umljivih vzrokov ne more pokazati položaj povsem precizno in konkretno naj se tudi splošna zagotovila stilizirajo na drug način, sicer smo prisiljeni izpraševati po podrobnostih.

V celoti pa je z Marinkovićevim ekspozicijem Jugoslavija svojim sosedom pošteno in iskreno povedala svoje stališče. Ako ga oni sprejemajo prav tako iskreno in pošteno, naša pota ne morejo iti narazen.

Konferenca velikih županov

Beograd, 17. jan. p. Za prihodnje dni je sklicana v Beograd konferenca vseh velikih županov, na kateri hoče novo imenovani notranji minister g. Čeda Radović seznaniti velike župane s svojim programom ter dobiti od njih poročila o položaju v poedinih oblasteh.

Nepremišljenost dveh mladostnih čl. dezertarjev

Moravska Ostrova, 17. jan. g. Dezertarja, ki sta zšla z letalom, sta morala zaradi poznanjkanja bencina prekiniti svoj beg ter pristati na Poljskem v bližini Aržejovki v Voliniji. Ker so bile poljske oblasti obveščene o begu, je bila takoj na lice mesta odposlana vojaška patrola, ki je letalo zaplenila. Oba begunca sta pobegnila, vendar pa se je posrečilo, ju danes popoldne prijeti. Dezertarja sta poslala praškemu ilustriranemu listu pismo, v katerem prosita občinstvo, naj jima odpusti. (Glej tudi poročilo na 6. str.)

40.000 boljševiških delavcev stavka?

Moskva, 17. jan. (be.) V ozemlju Donca je stopilo zaradi pomanjkanja živil in nizkih mezd v stavko 40.000 delavcev. Stavkajoči so odklonili intervencijo oblasti in se postavili pod poveljstvo bivšega carskega polkovnika Ivanova.

Varnostni problem

Zeneva, 17. jan. (be.) Društvo narodov je bil predložen angleški varnostni načrt, katerega vsebina pa še ni znana. Dosedaj so predložili varnostne načrte Anglija, Belgija, Švedska in Norveška. Dosedaj pa še ni nobena država odgovorila na okrožnico Društva narodov, koliko bojnih sil bi lahko v slučaju potrebe stavila na razpolago Društvu narodov.

Odmevi monoštrske afere

V Ženevi menijo, da se Rumunija ne bo pridružila demarš. Interpelacije v čl. zbornici. — Preiskava v Monoštru

Zeneva, 17. januarja s. V krogih Društva narodov računajo, da bo Mala antanta prihodnje dni storila v zadevi tihotapstva orožja na Madžarsko korak pri Društvu narodov. Čeprav hočeta Češkoslovaška in Jugoslavija doseči, da pride Madžarska pod investigacijo, ni izključeno, da se bo vsa zadeva rešila z izjavo Madžarske, ako se v svetu Društva narodov ne bo našla potrebna večina za investigacijsko komisijo. Ker bi bila tudi Italija, odkoder je prišlo orožje, tangirana po poizvedovanju investigacijske komisije, bodo nazirana v svetu najbrže zelo deljena. Se ni gotovo, ali se bo Rumunija, čije zunanji minister Titulescu je sedaj baš v Italiji in ki je v Italijo v stalnem stiku, pridružila koraku Jugoslavije in Češkoslovaške. Do sedaj Društvo narodov še ni prejelo nobene demarše interesiranih držav.

Praga, 17. januarja g. Češkoslovaški socialni demokrati so v poslanski zbornici stavili na vlado interpelacijo zaradi tajnega oboroževanja Madžarske in zaradi zadrževanja tihotapstva orožja na Madžarsko. Tudi narodni socialisti so vložili enako in-

terpelacijo. Tajno oboroževanje Madžarske je v očitem nasprotju z določbami mirovniških pogodb. Dogodek v Monoštru je doprinesel nov dokazni material. Ta dogodek ni samo v nasprotju z mirovnimi pogodbami, temveč tudi z vsemi glavnimi načeli mednarodnih odnošajev. Dogodek dokazuje, da se Madžarska sistematično in tajno oborožuje proti svojim sosedom. Interpelanti vprašujejo min. predsednika, ali je pripravljen dati jasne in zanesljive informacije o dogodkih v Monoštru in katere korake namerala vlada storiti proti tajnemu oboroževanju in proti ogrožitvi mira v srednji Evropi.

Monošter, 17. januarja s. Mešana avstrijsko-madžarska komisija, ki ima nalogo, da preišče tihotapsko afero, se je danes setala ter je razpravljala od 3. do 7. popoldne. Zaslila je madžarske in avstrijske železnice in fin. uradnike, ki so v času razkritja imeli službo. Sestavil se je protokol, ki ga bodo člani te komisije predložili svojim vrhovnim uradom. Zadeva se je preiskala samo z železniškega in carinskega stališča.

Burna seja čl. zbornice

Slovaški socialnodemokratski poslanec obtožuje slovaškega klerikalnega poslanca veleizdaje

Praga, 17. jan. g. V poslanski zbornici ki se je danes po enomesečnem odmoru zopet sestala, je prišlo pri govoru slovaškega socialnega demokrata in bivšega ministra dr. Dererja do hrupnih prizorov.

Poslanec je obdolžil člana vladne koalicije poslanca slovaške stranke Tuka veleizdajstva. Pri tem je citiral članek, ki ga je Tuka objavil v listu »Slovak« in ki ga je prineslo tudi mnogo inozemskih listov. V tem članku je Tuka izjavil, da bo v jubilejnem letu češkoslovaške republike prišel dan, na katerem bo prenehala veljavnost vseh češkoslovaških zakonov na Češkoslovaškem. Ta članek, je dejal Derer, je zasledoval iste cilje kot zadnje tihotapstvo orožja na Madžarsko. V svojem

nadaljnem govoru je dr. Derer navedel izjave raznih češkoslovaških politikov, ki so Tuko označili kot vagabunda, voluhna in agenta madžarske vlade.

Pri teh besedah je nastal velikanski hrup. Prišlo je do spopada med češkimi socialisti in člani slovaške ljud. stranke. Dr. Derer je nadaljeval: Imamo zanesljive vesti od očividcev, ki potrjujejo, da niti Rothermerova akcija ni povzročila na Madžarskem takega razpoloženja kakor ta Tukov članek.

Na koncu svojega govora je dr. Derer sporočil, da so socialni demokrati vložili nujno interpelacijo o protidravnem delovanju poslanca Tuke.

Nemški katoliški delavci proti klerikalnemu vodstvu

Nezadovoljnost delavskih klerikalnih volilcev z vodstvom centra. — Poslanec Stegerwald odložil podpredsedniško mesto. Poskusi za pomirjenje

Berlin, 17. januarja s. Dosedno se vzdržljelo govorice, da je prišlo v vodstvu centra do krize. Delavski volilci centra so že deli časa nezadovoljni z vodstvom. Veliko nevolje je povzročila zlasti izjava državnega kancelarja dr. Marxa, da centrum ni niti republikanski niti monarhistični temveč da je samo ustavna stranka. Celotno vodja centrske frakcije v državnem zboru Querarg je odločno nastopil proti tej izjavi ter je večkrat ponovno povdarjal, da je centrum republikanska stranka.

Ta nevolja se je zlasti pokazala na delavskem zborovanju v Essenu, na katerem je znani državni poslanec in vodja strokovnih organizacij Imbusch odkrito napadel dr. Marxa ter se pritožil, da se vodstvo stranke pre malo ozira na delavstvo. Ker delavstvo, je dejal Imbusch, nima dovoljega upliva v stranki, mora storiti odločen korak. Poslanec Imbusch je dalje izjavil, da je dobil razne pozive, naj ustavi lastno katoliško delavsko stranko. Imbusch je šel ce-

lo tako daleč, da je dejal, da bi bilo dobro, ako bi dr. Marx odložil vodstvo stranke. Duh, ki ga propovedujejo gotove osebe, se vidi tudi v siranki. Proti temu pa morajo katoliški delavci nastopiti na ta način, da postavijo pri volitvah svoje lastne kandidata proti oficijelnim kandidatom centra. Zborovanje je na to z vsemi proti trem glasovom sprejelo resolucijo, iz katere jasno izhaja odločno nasprotje proti kancelarju ter polno zaupanje do podpredsednika stranke Stegerwalda.

»B. Z. am Mittag« poroča, da je poslanec Stegerwald odložil svoje mesto kot podpredsednik centra z utemeljitvijo, da je uspešno sodelovanje s prvim predsednikom stranke dr. Marxom, postalo nemogoče. S sigurnostjo se pričakuje, da se bo vodstvo stranke sestalo prihodnje dni, da odstrani difference med obema vodilnima osebama. Kakor izve Wolffov urad iz parlamentarnih krogov, se bo vršila seja vodstva centra v sredo.

Akcija za edinstveno Nemcijo

V Berlinu se vrši konferenca zastopnikov vseh nemških držav. — Nepričakovani separatistični pojavi

Berlin, 17. januarja s. V političnih krogih obstoji stremljenje, da bi se podvzeli koraki za ustanovitev edinstvene nemške države. V to svrhu se je v Berlinu pričela konferenca zastopnikov posameznih nemških držav, katere se je udeležilo približno sto delegatov, med njimi državni kancelar dr. Marx ter ministrski predsedniki vseh nemških držav. Vendar pa je javnost zelo skeptična glede rezultatov te konference, ker je znano, da so zlasti južnonemške države zelo partikularno orientirane. Ze državni kancelar je govoril zelo previdno. Izjavil je, da se bo konferenca bavila zlasti z vprašanjem, da bi se posamezne dežele razbremenile s tem, da bi država prevzela rotove upravne posle, da se odpravijo razne enklave in da se dosežejo s primernimi upravnimi odredbami prihranki.

Na večerajšnji konferenci je najprej poročal hamburški župan dr. Peterson, ki je zahteval, naj se osnuje odbor strokovnjakov za proučevanje dosedaj predloženih načrtov za ujedinjenje države. V gotovih točkah se dosedaj predloženi načrti strinjajo. Senzacija današnje seje pa je bil govor nemškonalionalnega predsednika Württemberg Bazille, ki se s svojim govorom ni pokazal kot odločen nasprotnik ustanovitve edinstvene države, temveč je sicer v prikritih, toda vendarle v dovolj jasnih besedah zagrozil z izstopom Württemberg iz države. Bazille je izjavil, da bi se, ako bi se skušalo izvesti večji ali manjši pritisk, da se doseže državno edinstvo, izzval neposredno nevarnost za obstoj države. Z ozirom na sedanji položaj v Evropi, bi tako igranje z ognjem možlo zaneti ves kontinent.

Na večerajšnji konferenci je najprej poro-

Naši kraji in ljudje

Smrt in pogreb Veliborja Prelića

Velikčastna nacionalna in žalna manifestacija v Skoplju.

Skopje, 17. januarja. Zrtev nacionalnih idealov Velimir Prelić je v ponedeljek ob 12.20 podlegel rani. Ravno tri dni po atentatu, točno ob uri in minuti, ko ga je pogodila zločinska roka bolgarske atentatorke. Zadnjih 12 ur je Prelić ležal v agoniji, le od časa do časa se je prebujal in se je dozdevalo, da je kriza minila. Toda vsa pričakovanja so bila zaman. Zdravniki so se dobro zavedali, da so Preliću ure štete, vendar pa so z drugimi meščani vred tolažili Preličeve sorodnike. Par minut pred smrtjo je Prelić še hotel izpregovoriti napram svoji soprogi. Dejal je:

— Prosim te, plačaj zdravnike, dobro bi bilo, da grem domov... Pokliči svečenika!...

Nato je začel govoriti francoski, a poslednje njegove besede so bile: — Kaj delajo moji otroci? ... Jedva je izrekel te besede, mu je na obraz legla senca smrti.

Pretrseliva novica se je bliskovito razširila po vsem Skoplju in je bila telefonično javljena v Beograd in širom Južne Srbije. Pričeli so prihajati številni brzojavi z izrazi globokega sožalja. Pred bolnico so se zbirale ogromne množice in z bledeh drhtečih ust so se čule mnoge pridrušene kletve. Truplo pokojnega Prelića so končno prenesli na dom in ga položili na mrtvaški oder. Krsta je bila kmalu obložena s številnimi vencami in šopki.

Za organizacijo svečanega pogreba se je organiziral poseben odbor z najodličnejšimi javnimi funkcionarji na čelu.

Pogreb se je vršil ob ogromni udeležbi vsega prebivalstva in številnih deputacij danes ob 11. dopoldne. Za križem so nosili odlikovanja pokojnega Prelića, za oddelkom četnikov z zastavo so korakali nosilci številnih vencev, nato pevska družstva, vojaška godba in številno duhovništvo. Za vozom s krsto, ki so jo ob vsaki strani spremljali trije uniformirani četniki, so stopali pokojnikovi sorodniki, za njimi pa predstavniki vojaških in civilnih oblasti, deputacije, občinska uprava z oblastnim odborom, nato nosilci vencev muslimanske in židovske cerkvene občine, oficirski zbor, uradništvo, razne korporacije in del prebivalstva, dočim so ogromne množice meščanov na vseh ulicah, koder se je pomikal ta veliki žalni sprevod, tvorile špalir skupno s četniki, Sokoli in dijaštvom vseh skopljanskih srednjih šol. Tako je bil pogreb Veliborja Prelića velikčastna nacionalna in žalna manifestacija, dostojna velike žrtve, ki nam jo je ugrabilo zločinstvo mračnih elementov izza naše iztočne meje.

Zakaj država ne plača zdravnikom računov za cepljenje?

Dopis iz zdravniških krogov.

Sedaj že teče 9. mesec, odkar so zdravniki izvršili cepljenje proti osepnicam za leto 1927. in položili svoje račune. Vsi podeželani vedo, kako naporeno je to delo za zdravnika, ki obiskuje oddaljene gorske vasi v lepem in najslabšem vremenu. Pri tem so tudi veliki izdatki za vozila, hrano in sanitetni material, kar mora zdravnik vse takoj plačati.

V novem zakonu o cepljenju proti osepnicam (nota bene je bil stari avstrijski mnogo boljši) je določba, ki jasno pove, kakšen honorar pristaja zdravniku-cepitelju, in sicer: kilometrina, dnevnica in za vsakega uspešno cepljenega otroka reci 1 dinar nagrade. Ta skromni 1 Din je nas »zaščitnik«, g. minister za narodno zdravje, črtal že leta 1927. na uprav originalen način. Dobili so zdravniki en teden pred izplačilom kratko obvestilo, da je g. minister prepovedal izplačati to nagrado. Jasno je, da je ta ukrep protizakonit; ker pa vemo, da zakoni pri nas žalibog niso nedotak-

ljivi in so pritožbe navadno brezuspešne in osebno nevarne, so zdravniki molčali, tembolj, ker je bil ostali honorar izplačan, četudi šele po 6 mesecih.

Za leto 1928. pa so izgledi takšni, da pričakujemo zopet kakšno pisemce, ki nam bo sporočilo, da sploh ne dobimo ničesar. Do danes nimamo niti pare vrnjene. Vse urgence so kakor bob na steno. Mislimo pa, da je naša pravica vedeti, zakaj ne dobimo ničesar! Kje ležijo neplačani računi? Ali so morda gospodje sanitetni referenti s svojim osebjem tako z delom preobloženi, da jih še pregledali niso? Je to skoraj nemogoče, ker mislimo, da ni prehudo delo, če v dveh dnevih pregleda en sam uradnik vsaj en akt poleg drugega dela. Smo si pa tudi sigurni tolike kolegalnosti svojih uradnih tovarišev, da ne pričakujemo od njih takšnega zanemarjenja naših koristi. Tako mislimo, da leže računi pri finančni delegaciji in če se v tem ne motimo, prosimo in zahtevamo odgovora in pojasnila, zakaj se računi ne likvidirajo. Kredit je v proračunu odobren, obstoja torej »budžetarna mogućnost«.

Mi plačujemo redno davka, vršimo točno vse druge državljanske dolžnosti, zdravimo invalide in ubožne zastoni, državne uradnike po skrajno nizkih honorarjih ali pa zastoni — zato pa pričakujemo, da nam da država to, kar nam gre. Z obžalovanjem konstatiramo, da se nam v Avstriji ni bilo treba pričakati za takšne stvari. Ne ubijajte s svojim poslovanjem ljubezni do države tam, kjer se da težko, ampak vendar tudi ubiti.

80letnica tetke Blaževe

»Eh, dolga je bila, dolga ta pot!« ... je večeraj prav zarana napram svojim brhkim nečakinjam, ki so ji prve čestitale k 80letnici vzdihnila gospa Nežika Blaž —

potem pa se je nekam trpko nasmejala, vseveč se zdravila in takoj pristavila — »Pa jo bom še vlekla, še ...«

Kdo v Ljubljani je ne pozna, vedno vsele in dobrovoljne tete Nežike, trafikante v Mathlanovi hiši na Dunajski cesti št. 12? Tu si se pač že gotovo kdaj ustavil, pa bodi kadilec, ali pa tudi nepušač. Saj teta Nežika rada proda tudi liste vse različne, od »Jutra« in »Naroda«, pa do raznih srbskih in hrvaških novin ter raznih ilustriranih listov in revij, skratka, kjer je mogoče kupiti vso žurnalijo iz domačih in tujih logov.

80 let — dolga je pot in gospa Blaževa preživlja danes spomine, toliko spomínov veselih, pa tudi kakšen žalosten je vmes. Niž zato!

Rojena je bila teta Nežika v Češnjici pri Podnartu. Mati je bila šivilja, ki je znala samo čitati, pa je naučila tudi hčerko. Sedé pri šivalnem stroju je kazala ukajželjni hčerki črke, tako velike kakor krošnje. Ko se je naučila gladko čitati, je prebrala vse razne buklic, ki jih je bilo dobiti pod streho pri okoliških kmetovalcih. Mlada še je prišla v Ljubljano, kjer se je sukala po gosposkih hišah, kar se je oglasila v njej trgovska žilica in je pričela sejmariati.

Poznana je zato križem kranjske dežele ravno tako, kakor v Ljubljani. V najlepših letih se je seznanila »z njim« in se poročila, ko je imel že trafikko v isti hiši, kjer je danes. Tam sedaj že 27 let po vdovljenju prodaja cigare in cigarete ter še vedno vneto, kakor pred 45. leti, ko se je naročila na »Slovenski Narod«, čita ljubljanske in druge novice.

Gospa Blaževi, vedno zavedni Slovenki, značajni in dobrodušni ženkli, so pač večeraj številni njeni znanci iz vse Ljubljane iskreno poželeli še mnogo sreče in zdravlja! Toda obenem so ji morali izreči globoko in iskreno sožalje, saj je to našo čestito ljubljanko ravno večeraj, na njen 80. rojstni dan, zadela bridka izguba: V bolnici je ponoči po daljšem bolehanju izdihnila njena nečakinja Fani, ki je bila tetki Nežiki vedno zvesta opora in spremljevalka.

Rudar Anton Brečko in njegov najmlajši sin podlegla poškodbam

Sočustvovanje prebivalstva z bedno družino.

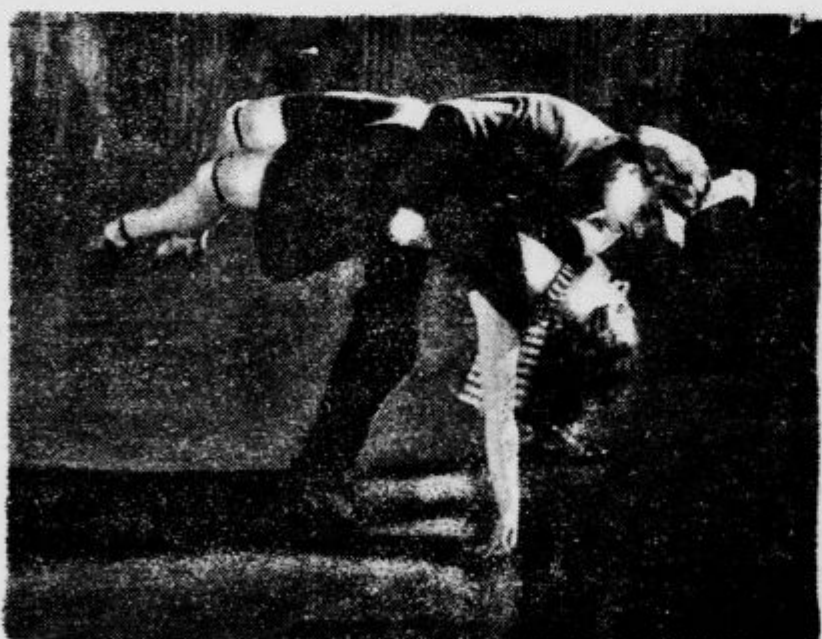
Zaječar, 16. januarja

Velika tragedija slovenske rudarske družine Antona Brečka, rodom iz Rajhenburga ob Savi, o kateri smo poročali, da je dne 31. decembra krenila preko planine Kučajne pri Zaječaru, skozi sneg in mraz za kruhom in zaslužkom, je zahtevala dve smrtni žrtvi. V soboto sta v zaječarski oblasti bolnici podlegla poškodbam oče Anton in njegov najmlajši sin, 13letni Jožek. Smrt ju je rešila strašnih muk, v katerih sta se nahajala, odkar so ju prenesli v bolnico.

Antonova žena Elizabeta in starejša dva sinova Anton in France so na potu okrevanja, vendar bodo vse življenje ostali strotniki. Njihove poškodbe po ozeljenju na nogah in rokah so tako občutne, da bodo vse svoje življenje invalidi. Najstarejši sin Anton je vložil na ministrstvo za šume in rudnike prošnjo, da se jim s primerno podporo olajša obupno stanje.

Tragedija te bedne slovenske rudarske družine je med vsem prebivalstvom Zaječara in okolice vzbudila globoko sočutje. Številni odlični meščani so poklonili večje ali manjše denarne zneske, a Kolo jugoslovenskih sester je pokrenilo akcijo ter v nedeljo izročilo najstarejšemu sinu Antonu prvo zbirko 200 Din. Tudi uredništvo beograjske »Politike« je priredilo zbirko in bo vsoto izročilo prizadeti družini.

Na splošno željo še danes!

Mladini prepovedano!

Danes ob: 4., pol 6. pol 8. in 9.

- PANAMA -

Največji, najlepši pariški apaski vefilm! V glavnih vlogah najboljši nemški in francoski igralci:

Jacques Catelain, Lia Eibenschütz, Ruth Weyber itd. Elitni Kino Matica

Za 83 razbojstev: smrtna kazen in 846 let ječe

Zločin dveh zloglasnih hajdukov.

Kasacijsko sodišče v Beogradu je v ponedeljek pretresalo obsodbo dveh zloglasnih razbojnikov, ki sta okrog Valjeva tekoma enega leta izvršila 83 razbojstev. Hajduka Ivan Maksimović iz vasi Drenovca in Bajo Omerović iz vasi Bastove sta bila strah in trepet vsega prebivalstva v valjevskem okrožju. Ta dva strahotna razbojnika sta celo za plen bornih 10 Din bila sposobna, da na barbarski način oropata svoje žrtve in jih sadistično izmrcvarita.

Po prvi aretaciji zaradi nekaterih deliktov sta se Ivan in Bajo v zaporu seznanila z zloglasnim hajdukom Bojovićem in z njim izdelala načrt za pobeg iz jetnišnice. V noči med 19. in 20. novembrom 1923. so vsi trije z žlicami razpraskali zid, razdelali opeko, zlezli skozi luknjo na hodnik, ubili dva jetniška paznika, pobegnili v šumo in začeli hajdukovati. Kmalu pa so se sprli in se zopet ločili. Bojović je začel operirati na lastno pest, Ivan in Bajo pa skupno. Naključje je hotelo, da je Bojović kmalu zopet padel pravici v roke in je bil za svoja razbojstva justificiran. Ivan Maksimović in Bajo Omerović pa sta še vse leto hajdukovala in končno v maju 1924. tudi onadva padla orožnikom v mrežo.

Tekom enega samega leta sta Ivan in Bajo, kakor omenjeno, izvršila 83 razbojstev, umorila dva človeka, izmučila pa okrog 30 kmetov in skupno naropala 180.000 Din. Delež pri posameznih razbojstvih večini ni bil večji kot 10 do 15 Din. Valjevsko okrožje sodišče je za vse te zločine obsodilo

Odvetnik dr. Rosenrot

se priporoča za vse vrste zakonskih ne-sporazumov in škandalov v filmu

Veseli zakonski mož

(Der lachende Ehemann)

V glavnih vlogah elita nemških igralcev Lívio Pavanelli, Vivian Gibson, Paul Heidemann, Elizabeta Pinajev.

Sprejema danes ob: 5., 7., 8. in 10.

Tel. 2730. KINO DVOR.

Ivana Maksimovića in Bajo Omerovića na smrt z ustreljivo in vrhu tega (po srbskem kaz. zak.) na 846 let težke ječe.

Kasacijsko sodišče je zdaj razveljavilo sodbo valjevskega sodišča, ker smatra, da je ocenitev posameznih zločinov bila še vseeno prenizka in da bi bilo valjevsko sodišče moralo za večino razbojstev izreči smrtno kazen ali vsaj 20 let težke ječe. Spričo tega se bodo torej izvršile samo še nekatere formalnosti, a smrtna kazen obeh hajdukoma nikakor ne odide. Pričakovati je, da bosta v kratkem ustreljena.

Spiritistična seja v navzočnosti sreskega poglavarja

Interesanten eksperiment pripadnic trboveljske spiritistične sekte.

Trbovlje, 17. januarja.

Spiritizem se je pri nas tako razširil, da se čuti oblast dolžno, zanimati se za ta pokret. Sresko poglavarstvo je uvedlo preiskavo, vendar nima na razpolago zakonitih sredstev, da bi moglo razširjanje spiritizma preprečiti.

Včeraj je sreski poglavar zopet zasliseval ženske iz kolonij. Dopustil je, da se je vršila spiritistična seja v njegovi navzočnosti. V pisarno je stopilo nekaj 10 žensk različne starosti. Vstopile so resno in pobožno kot v cerkev. Vsem se je bralo na obrazih, da trdno verujejo v to, kar se dogaja na sejah. Vsem pa se je tudi poznalo, da niso prav zdrave, daso več ali manj živčno bolne.

Posejda se mirno okrog dolge mize, prosile navzoco, naj bodo mirni, da se bodo lahko zamislile, in da naj gospodje odlože cigarete, ker bo sicer seja brezuspešna. S komolci so se naslonile na mizo, zakrile obraz z rokami ter začele moliti običajne molitve, med katerimi so pozivale vse dobre duhove, ki se nahajajo v njihovi sredi, naj se jim javijo.

Ko so ženske molile kake četrt ure, se je pričela najstarejša žena, ki se ji je videlo, da je najslabši živce, polagoma stresati. To stresanje je postajalo vedno močnejše in krčeviteje, spremljano od silnega ihtenja. Tedaj se je oglasila ena izmed žen:

»Dragi brat, prvi na moji desni, povej kdo si!«

Žena, ki se je tako krčevito tresla, je odgovorila komaj slišno:

»Lahko si mislite, kdo sem!«

Na daljše prigovarjanje je povedala: »Ferdinand Jožičar.«

»Odkod si?«
»Z Notranjske.«
»Kaj si bil v življenju?«
»Čestni delavec!«
»Kako dolgo je, odkar si umrl?«
»178 let ...«

Žena je zatem začela krčevito ihteti in pripovedovati, da Jožičar trpi, naj molijo zanj itd. Njene tovarišice so nato pričele moliti očenaš, nakar se je žena, iz katere je govoril »duh«, polagoma pomirila. V tem hipu pa se je zopet oglasila ena izmed žen:

»Dragi brat, tretji na moji desni, povej: kdo si?«

Oglasila se ji je najmlajša; tudi ta se je krčevito tresla, vendar ne v taki meri kakor prva, starejša. Odgovarjala je glasno v pridigarskem tonu in se branila povedati ime duha, ki ga je zastopala.

»Ali me ne vidite? Sem med vami, vidim vaše misli, vidim vaše želje. Trpim, hudo trpim, tudi jaz sem bil nekđak tak, kot ste Vi danes, toda Bog me je kaznoval!«

V tem tonu je šlo dalje. Nazadnje je povedala tudi njegovo ime: Josip Markovič, doma iz Krškega, umrl pred 48 leti.

G. sreski poglavar je prekinil sejo in v dobrohotnem tonu podučil žene, da dela vse to samo njihova domišljija. Da naj bodo pametne in naj ne uničujejo svojega zdravja ... Žene so priznale, da imajo slične seje po dvakrat na teden. Na vse prisotne je napravila seja silno mučen vtis. Vsem so se smilile žene, ki so trdno uverjene, da občujejo z duhovi, opravljajo s tem dobro delo in da služijo Bogu.

Detomori nezakonske matere in njenega poročnega ljubimca

Misteriozna izpoved lepe učiteljice Kosare Rističeve iz Tetova.

Bosanski Brod, 15. januarja

Te dni so morali v Bosanskem Brodu izvagorirati neko lepo tulko, ker je omedlela in je dolgo niso mogli spraviti k zavesti. Železniški organi so poskrbeli, da jo je pregledal zdravnik, ki je ugotovil, da je tulka težko bolna in zaradi tega nujno potrebna daljše zdravniške pomoči. Odpravil jo je v bolnico, kjer je lepa tulka izpovedala, da je Kosara Rističeva iz Tetova v gostivarskem srezu ter učiteljica po poklicu.

Senzacionalna izpoved umirajoče.

Ze na kolodvoru v Bosanskem Brodu je bilo opaziti pri Rističevi znake velike duševne razdvojenosti. Videti je bilo, kakor bi jo mučile težke misli, ki jih ne sme nikomur razodeti. Rističeva je bila molčeča ter je odgovarjala le na najnujnejša vprašanja, kar je bilo sumljivo zlasti zaradi tega, ker ni hotela nič slišati o svolcih.

V bolnici se je njeno stanje nepričakovano poslabšalo. Povedali so ji, da so njene moči pri kraju. Ko je Kosara to slišala, jo je popadel silen obup. Hotela bi še živeti, ker je mlada in si je zamislila življenje vse lepše, kakor ji je potekalo.

Videč, da mora umreti, je Rističeva dala poklicati predstojnika in je na največje začudenje vseh prisotnih izpovedala, da je na postaji v Doboju porodila v stranišču dete ter da ga je vrgla v greznico, kjer se je zadušilo. Lansko leto je bila nameščena kot učiteljica v Boljanici v gračanškem srezu, kjer jo je neke noči napadel neznan moški in jo zlorabil, nakar je zanosila.

Rističeva večkratna detomorilna.

Da ugotovijo, v koliko so podatki Rističeve resnični, so preiskali v bolnici njeno prtljago in našli med njo več ljubavnih pisem s podpisom »Todor«, iz katerih je bilo sklepati, da se povest Rističeve o neznanem moškem, ki jo je neke noči posilil, ne sklada z dejstvi ter da mora biti ta »To-

dor« oče umorjenega deteta. Toda ne samo to: po opovemanem Todorovem zaklinjanju, naj zopet napravi tako, »kakor že poprej«, je bilo razvidno, da ni bil omenjeni detomor v Doboju prvi, ki ga je izvršila Rističeva.

Policija v Bosanskem Brodu se je takol po tem senzacionalnem odkritju obrnila na policijo v Doboju zaradi nadaljnjih informacij. Leta je dognala, da se je Rističeva nahajala pred tednom dni v Usorji v spremstvu nekega sumljivega domačina. Policija je izvršila aretacijo in mož je pri zaslišanju priznal, da je odvedel Rističeve k neki Ivki Čičakovi, ki je v vsej okolici znana kot padarica, ki odpravlja za dober denar človeški plod. Izpovedal je, da Rističeve drugače ne pozna in da jo je spremlj Čičakovi, ker ga je prosila, naj ji pokaže pot k njej, za kar ga je tudi nagradila.

Ljubimec Rističeve — ugleden posestnik in družinski oče.

Policija v Doboju je na podlagi obtežilne izpovedi aretrancarja prijelo Ivko Čičakovo in jo predala v zapore v Doboju. Skupno s policijo v Bosanskem Brodu je uvedla obširno preiskavo glede ljubimca Rističeve, ki se je v strastnih ljubavnih pismih podpisoval kot »Todor«. Rezultat preiskave je bil presenetljiv. Dognalo se je, da je »Todor« ugleden posestnik Todor Lučić iz Boljanice, oženjen ter oče šestih otrok. Bil je takoj aretiran in izroččen oblastim v nadaljnje postopanje.

Rističeva se še vedno bori s smrtjo in je le težko verjetno, da bo ostala pri življenju, a tem manj, da bi izdala skrivnost, kje in kdaj je izvršila prejšnje detomore. In tudi Lučić pri zaslišanju molči kakor grob. Njegova aretacija je vzbudila v Boljanici ogromno senzacijo, ker je bil na glasu kot ugleden in pošten posestnik, ki je z dušo in telesom vdan edino le svoji družini in svojnemu kmečkem poklicu.

Kulturni pregled

Ljubljanska drama

Sreda, 18.: Zaprtó.

Četrtek, 19.: »Candida«. Premijera. Premijerski abonma.

Ljubljanska opera

Sreda, 18.: Zaprtó.

Četrtek, 19.: »Trubadur«. Gostuje ga Zinka Vilfan-Kunčeva. B.

Mariborsko gledališče

Sreda, 18.: Zaprtó.

Četrtek, 19.: »Živelj tatov«. D. Kuponi.

Celjsko gledališče

V četrtek, 18. t. m. ob 20.: »Razporoka«.

Shawova »Candida«. Misterij ljubezni, spisal Bernard Shaw. V četrtek 19. t. m. uprizori ljubljanska drama v režiji g. Marije Vere Shawove »Candido«. Shaw je imel s Candido svoj prvi veliki uspeh. Izdal jo je med onimi svojimi deli, ki jih je naslovlil: »Razveseljiva dela«, potem ko so njegova »Nerazveseljiva dela«, med katerimi nam je znana »Obri gospe Warrens«, izzvala mnogo protesta. Ta »misterij ljubezni«, kakor ga imenuje Shaw, je interesanten odlomek iz življenja, mojstrsko orisan z duhovitim humorjem, vrhu tega mnogokrat tudi poln poetičnega zanosa, kar se more reči le o

Shawovih najboljših delih. Candido Morell igra ga. Marija Vera, pastorja Morella gosp. Levar, Marchbankska, mlajša pesnika g. Jan. Ostale uloge, ki so tudi sami izvrstni tipi, igrajo gg. Rakarjeva, Lipah in Gregorin.

Sopranistka gospa Zinka Vilfan - Kunčeva gostuje v ljubljanski operi zopet v četrtek 18. januarja v ulogi Leonore v Verdijevem Trubadurju. Predstava je za abonente reda B.

Zupančičeva proslava v ljubljanski dram. V proslavo 50letnice največjega sodobnega slovenskega pesnika Otona Zupančiča priredi gledališka uprava v nedeljo, dne 22. t. m. ob pol 7. uri zvečer v ljubljanski dram. slavnostno akademijo. Na sporedu so poleg govora o Otonu Zupančiču, ki ga govori pisatelj župnik F. S. Finžgar pevske in recitacijske točke, katere izvajajo člani ljubljanske opere in drame. Sklepno točko slavnostne akademije tvori vprizoritev IV. delanja Veronike Deseniške. Natančni program kakor tudi sodelovalce objavimo jutri. Sedeži za to proslavo bodo od petka dalje v predprodaji pri dnevi blagajni v operi. Opozorjamo, da je proslava v dramskem gledališču.

Dramska premijera Shawove drame »Candida« se vrši v četrtek, dne 18. t. m. v ljubljanski dram. V tem svojem delu se

nam pokaže slavni angleški avtor s popolnoma druge strani kakor pa smo ga poznali iz njegovih del, ki so se do sedaj vprizorila na našem odru. Zanimivo delo, ki je last vseh večjih gledališč, uprizori na našem odru g. Marija Vera. Premijera bo za premijerski abonma.

Zaradi bolezni nekaterih članov, ki sodelujejo v opereti se vrši premijera operete »Zmagovalca oceana« koncem tega tedna.

»Ples v maskah« na mariborskem odru. Koncem tega tedna se vrši premijera Verdijeve velike opere »Ples v maskah«, v kateri poje glavno žensko ulogo Amelije primadona ljubljanske opere ga. Mitrovičeva kot gost. Provovrstna nova oprema, divna godba in dobra zasedba bodo pripomogli tej slavni operi svetovnega repertoarja gotovo tudi v Mariboru do velikega uspeha.

Anton Aškerc v slovaščini. Nedeljaki »Slovenski Dениk«, ki izhaja v Bratislavi, priobčuje v slovaškem prevodu Aškercove pesem »Moja muza«.

Priporočamo

solidno in najcenejše moško in damsko konfekcijo trvdke

Gričar & Mejač

samo Šelenburgova ulica štev. 3.

Radi pozne serije znatno znižane cene.

Domače vesti

*** Izpremembe v državni službi.** Za šefa odseka pri generalni direkciji katastra sta imenovana geometra Fran Omerzu in Stefan Vesel. — oba v 1. skupini II kategorije. Gabrijele Janežič, računovodja pri podružnici poštnih hranilnice v Ljubljani, je podala ostavko na državno službo.

*** Napredovanje sodnikov.** Na vprašanje, kako naj se tolmači čl. 106. uradniškega zakona, da-li prejemki sodnikov tečejo od dneva napredovanja ali od dneva, ko je sodnik izpolnil pogoje za to napredovanje, je državni svet izdal odlok, da sodniki sodišč prve stopnje, ki izpolnijo pogoje po čl. 1. uredbi o razvrstitvi uradnikov, pridobe avtomatično tudi skupine ter jih pri tem ne ovira čl. 106. uradniškega zakona.

*** Zakon o muzejih.** O novem načrtu zakona o muzejih, ki je bil nedavno predmet obsežne diskusije na kongresu muzejskih znanstvenih delavcev v Beogradu, bo to dni razpravljala specialna komisija v ministristvu prosvete, na kar bo načrt predložen Narodni skupščini v odobrenje.

*** Novi župan v Rogatcu.** V Rogatcu je bil pri županiških volitvah izvoljen za župana g. Ivan Geiser, predsednik tamošnje krajevne organizacije SDS. Klerikalni odbornik je volil z Nemci. Občina trga Rogatca je torej končno prišla v slovenske in napredne roke. — V Humu pri Ormožu je bil za župana izvoljen g. Ivan Jeremič, posestnik in mlinar, za svetovalca pa št. g. Ivan Ivanušič in Franc Starman. — V St. Jurju pod Kumom je prevzel županstvo gostilničar g. Vinko Medved, pristaša SLS. Ker se sedaj občinska pisarna nahaja tako rekoč v gostilni, bo občinsko gospodarstvo gotovo prav veselo napredovalo.

*** Italijansko odlikovanje za vojvodo Ste. po Stepanoviču.** Beograjsko »Vreme« prinaša naslednje poročilo iz Čačka: Policijski uradnik Jončić je vojvodi Stepi Stepanoviču izročil povelje italijanske krone, s katerim je italijanski kralj odlikoval našega vojvodo za njegova hrabra dela in usluge, storjene Italiji v minulih vojnah. Vojvoda Stepa Stepanović je izrazil radost zaradi povelja, ki mu je bilo izročeno.

*** Ameriški rušilci v Splitu.** Dne 28. januarja prispe v splitsko pristanišče oddelek rušilcev ameriške vojne mornarice. Angleži ostanejo nekoliko dni v Splitu ter obiščejo tudi Dubrovnik in Boko Kotorsko.

*** Zveza društev za pomirjenje narodov.** Po inicijativi našega Društva za pomirjenje narodov se je sprožila akcija, naj bi se vsa društva, ki imajo v svojem programu tudi pospeševanje ideje za pomirjenje narodov, kakor je »Fidake«, »Društvo Rdečega križa«, »Podmladek Rdečega križa«, »Narodna ženska zveza«, »Zveza izvidnikov in planincev« itd. združila v Zvezo, ki naj bi se imenovala »Zveza društev za pomirjevanje narodov«. Ta akcija je že v toku.

*** Vladimir Mažuranič †.** Včeraj popoldne je v Zagrebu umrl predsednik Jugoslovenske akademije znanosti Vladimir Mažuranič, sin pokojnega bana, slavnega pesnika Ivana Mažuraniča. Vladimir Mažuranič se je rodil v Karlovcu leta 1845. Gimnazijo in pravno fakulteto je absolviral v Zagrebu ter je pričel svoje lepo kariero pri zagrebškem sodišču. V pokoj je stopil kot predsednik banskega stola. Med njegovimi številnimi znanstvenimi deli sta najznamenitejši: »Život i dela Dimitrija Demetera« in »Dela Ivana Mažuraniča«. Za hrvatsko jubilejno leto 1925. je priobčil v Zborniku kralja Tomislava razpravo »Melen Jaša Dubrovčanin«, v kateri je polsnil vlogo Hrvatov v arabski zgodovini. Poročen je bil pokojni Vladimir Mažuranič z gospo Aleksandro, sestro pesnika Demetra. Odlitnemu znanstveniku, slovitemu kulturnemu delavcu bo v Zagrebu prirejen svečan pogreb.

*** Smrtna kosa.** V Ljubljani je včeraj umrla po kratki in mučni bolezni posestnica ga. Ana Babnikova. Pokojnica je bila narodno zavedna in značajna slovenska žena in mati, ter zaradi tega splošno priljubljena. Pogreb bo danes ob 16. uri iz mrtvašnice splošne bolnice. — V Ljubljani je umrl po dolgi in mučni bolezni trgovec g. Fran Remic. Pogreb bo jutri ob 14. uri iz mrtvašnice splošne bolnice. — V Novem mestu je nenadoma odšel k angelčkom komaj 4½ letni Igorček Ivanetič, sinček ovdetnika dr. Ivanetiča. Pogreb bo jutri ob 15. uri. — V splošni bolnici v Ljubljani je umrla po kratki in mučni bolezni soproga upravitelja Sinerjeve podružnice ga. Valentina Vaizecova. Pokojnico prepeljejo danes iz mrtvašnice splošne bolnice v Zagreb, kjer jo bodo pokopali na Mirogoju. — V splošni bolnici je umrla po dolgi in mučni bolezni gdč. Fanl Pogačnikova, nečakinja ge. Nežike Blaževe. Pogreb bo danes ob 14. uri. — Pokojnim blag spomin, preostalim naše iskreno sožalje!

*** Umrl je v Gradcu v visoki starosti 91 let bivši štajerski dež. odbornik, deželni in državni poslanec dr. Gustav Kokoschnegg.** Bil je doma v Mariboru, kjer je nekoč njegova rodbina igrala prav usledno vlogo. Pradedje Kokoschneggov so bili seveda pristni Slovenci, toda v Mariboru so se ponemčili in postali zagrizeni nemški nacionalci. Dr. Kokoschnegg je posegel aktivno v politično življenje l. 1890., ko je bil v mestni skupini Ptuj izvoljen za deželnega poslanca. Kasneje je postal deželni odbornik in je imel kot tak mnogo posla s slovenskimi občani. Politično je bil hud nasprotnik

Slovencev, na gospodarskem polju pa ni kazal mržnje proti slovenskim težnjam.

*** Pomagajmo skladatelju Fr. S. Vilharju!** Iz Zagreba nam pišejo: Sin pesnika Miroslava S. Vilharja, skladatelj Fr. S. Vilhar je težko bolan in živi v veliki bedi. Kdo ne pozna prekrasnih pesmi — Prešernovega »Mornarja« in Gregorčičeve »Oj zbogom ti planinski svet«, ki jih je Vilhar tako čuvstveno lepo uglasbil? Ali bi ne bila dolžnost naših pevskih društev, da bi se spomnila silovalega skladatelja, ki je vse svoje življenje živel samo glasbi in zli nbroj slovenskih in hrvatskih pesmi v akorde, ki bodo še poznim rodovom v slast in užitek? Priporočljivo bi bilo, ako bi pevška društva kjer jih je več skupno, drugodi pa posamič priredila koncerte, katerih dohodki bi naj pripadli težko bolnemu Vilharju. Nadejamo se, da naš apel ne ostane brez odziva, ker bi bila res sramota, ako bi pustili 80 letnega starčka, ki ima velike zasluge za našo glasbo, umirati v bedi.

*** Izreden lovski blagor.** Iz Svibnega nam pišejo: Minuli teden je gozdarski oskrbnik g. Valentin Jan zasledil v Jatti sledove divjega prašiča. Drugi dan je povabil nekaj bližnjih lovcev in kmalu je gospod Jan ustrelil mladička, ki je tehtal 46 kg. Takoj za njim je prišel drugi mladič, ki so ga pa dobili popoldne. Ustrelil ga je g. Franc Repše. Tehtal je tudi 46 kg. Kar ljudje nomenijo, ni bil v Jatti ustreljen noben divji prašič.

*** V poslednji urli Za žrebanje.** ki se je pričelo minulo nedeljo v Sarajevu pod kontrolo oblasti in bo trajalo do 28. t. m. je na razpolago še nekaj srečk dobrotvorne loterije Jugoslovenskega novinarskega združenja vse srečke, kupljene tokom žrebanja, bodo seveda upoštewane in je torej vsakomur, ki jih še nima, dana prilika, da prejme premijo v znesku 250.000 Din ali pa vilo v vrednosti 150.000 Din. V Ljubljani se srečke še dobijo v trafikah v Šelenburgovi in v Prešernovi ulici, nadalje v upravi »Slov. Narodac in pa pri Kavčičevi bančni poslovalnici v poslopuj kina Matice.

*** Regulacija naših rek.** V kmetijskem ministristvu je bil nedavno dovršen nov načrt zakona o regulaciji rek. S prvim členom zakona se ministristvo pooblašča, da v dobi dvanajstih let izvrši vsa dela, ki so potrebna, da se omogoči boljša plovitba in odtok ter da se prepreči nevarnost razlivanja Dunava, Save, Mure, Tise, Drine in Begeja.

*** Avtomatična telefonska centrala v Sarajevu.** Minister pošte in brzojava je odredil, da se v Sarajevu na račun reparacij uredi avtomatična telefonska centrala z 2000 številkami. To je za Sarajevo tem nujeješe, ker je stara telefonska centrala postala že skoraj popolnoma nerabljiva.

*** Pomoč gladojočim v Dalmaciji.** V Beograd je prispela delegacija splitske oblasne skupščine pod vodstvom predsednika skupščine Miče Novakovića. Delegacija bo poselila vse člane vlade ter prosila za nujno pomoč gladojočim v dalmatinskem Zagorju.

*** Usoden padec z avtomobila.** Trindvajsetletni inkasator Ivan Pšeničnik iz Brežic, ki je uslužben pri Rudolfu Jurč, lastniku Balkan-kina v Zagrebu, je predvčerajšnjim padel tako nesrečno z vozečega avtomobila, da je bil težko poškodovan na glavi. Prenesli so ga v zakladno bolnico.

*** Avtobus povozil 4 letnega otroka.** V selu Vranjiču pri Splitu je v nedeljo splitski občinski avtobus povozil štiri letnega dečka Franca Benzona. Otroka so zgrabila zadnja kolesa; ostal je na mestu mrtev, ker so mu kolesa popolnoma zdrobila glavo. Proti soferju avtobusa je uvedeno kazensko postopanje.

Mladost in ljubkost.

se dasta dolgo ohraniti. S stalnim negovanjem z Nivea-cremo se prepreči razpokanje kože na obrazu ter odpravi liše. Nivea-krema vsebuje Eucerit, substanco, ki poživlja funkcije kože. Vendar samo Nivea-crema.

*** Gre v smrt, ker li je življenje zagrenjeno.** V Splitu se je predvčerajšnjim v hotelu »Učeka« zasturpila z otipjeve tinktura Marica Vugrinčič, rodom iz Čakovca. V Splitu je bivala že mesec dni. Zapustila je nekoliko fotografij in pismo, v katerem pravi, da se je zasturpila, ker ji je zagrenjeno življenje.

*** Izsleditev razbojnikov v Požarevcu.** Varnostnim oblastem je uspelo izslediti razbojnike, ki so na pravoslavno Silvestrovo noč povzročili v Požarevcu pravočasto paniko. »Ponedeljek« je prinesel poročilo o njihovem vplomu v Trgovsko banko, pri čemer so razbojniki usmrtili tri stražnike in nato pobegnili v noč. Neki seljak iz okolice, na katerega je predvsem letela sumnja, da je sodeloval pri zločinu, je bil naslednje jutro aretiran in je priznal svoj zločin ter izdal svoje tovariše. Seljake iz smederevskega okrožja, ki so njegovi sorodniki.

*** Novorojenček na ulci.** Pred Živkovičevim sanatorijem v Beogradu so v ponedeljek zjutraj našli na tlaku novorojenčka moškega spola, ki je obupno kričal na pomoč. Na otrokov jok je iz sanatorija prihitela usmiljenka, ki je nebolničenega črvička odnesla v sanatorij, kjer se sedaj prav lepo razvija. Policija pridno išče mater, a je zaenkrat še ni našla.

LILIAN HARVEY
Razposajena
LOLA

Pride! Pride! Pride! Pride!

potrjujejo, da je voda »Franz-Josef« zlasti v srednji in poznejši starosti izobno čistilo za želedec in črevo. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

*** Družbi sv. Cirila in Metoda** je darovala gospa Vida dr. Baltičeva 100 Din v počaščenje pok. dr. Demetra Bleiweisa. Iskrena hvala!

Iz Ljubljane

— Iz kluba občinskih svetnikov naprednega bloka. Na predvčerajšnji seji kluba občinskih svetnikov naprednega bloka je bil izvoljen za predsednika kluba g. Ivan Tavčar, za I. podpredsednika g. Anton Likozar, za II. podpredsednika g. dr. Joža Bohinjec, za tajnika pa g. Karel Urbančič. Kor hospitant je prijavil svoj vstop v klub občinski svetnik g. dr. Vinko Gregorič.

— Zadnja pot dr. Frana Mohoriča. Pogreb dr. Frana Mohoriča, ki se je vršil včeraj ob 16. izpred hiše žalosti na Bleiweisovi cesti 20., je jasno pričal, kako priljubljen in spoštovan je bil pokojnik. Njegov spomin so med drugimi počastili tudi pevec Glasbene Matice, ki so pod osebnim vodstvom g. Mateja Hubada zapeli pred hišo žalostinko »Vigred se povrne«. V žalnem sprevedu so korakale sprejdi gimnazijske tovarišice pokojnikove hčerke, ki so nosile kraven venec, za nilm pa se je uvrstila deputacija Glasbene Matice. Pred vozom s krsto sta nosila pompiunebrista dva krasna venca, poklonjena od tovarišev ter sodnega uradništva. Juridično fakulteto zagrebške univerze je zastopal univ. prof. dr. Dolenc, ki je položil na krsto krasen venec. Pogreba so se dalje udeležili veliki župan dr. Vodopivec, skoro vsi tovariši pokojnika z ljubljanskega sodišča, ljubljanski odvjetniki s predsednikom odvjetniške zbornice dr. Malaromom na čelu, dalje zastopniki raznih društev v prvi vrsti Sokolstva, oddelek jetniških paznikov ter številne dame. Spreved je krenil po Aleksandrovi cesti in dalje po Dunajski cesti in Dalmatinski ter Komenskega ulici na Kette-Murnovo cesto, kjer so pevci ob kapelici v Prisojji ulici zapeli pokojniku v zadnje slovo: »Blagor mu«. Spreved je krenil nato na pot proti pokopališču Sv. Križa, kjer so položili dr. Frana Mohoriča k večnemu počitku.

Razposajena
(Die tolle) **Lola**
Pride! Pride! Pride! Pride!

— Sokolsko društvo in Narodna čitalnica v Šiški naznanjata, da je dne 17. januarja t. l. umrl brat oz. gospod Remic Franc, trgovec v Zg. Šiški. Pogreb bo 19. januarja ob 14. uri iz splošne bolnice v Ljubljani. Člani naj se pogreba udeležijo. Sokoli v cilju z znakom!

— Kako je z oblastninim davkom na gledališke abonente izkaznice? Prejeli smo: »V Jutru« smo že decembra čitali, da je upravnik g. ing. Kregar zastraen oblastnega davka na obonente izkaznice pri oblastni skupščini posredoval in dosezel, da bodo abonenti plačali samo polovico davka na abon. izkaznice. V dopisu pa ni bilo točno rečeno, ali se mora ta davek plačati za ves čas abonmana, ali samo za obroke od meseca januarja t. l. dalje. Abonenti so namreč že septembra 1927 sklenili pismeno pogodbo z gledališko upravo in jo tudi lastnorčno podpisali! Po mnenju juristov je tako naknadno postopanje nepravno. Blagovolite, gospod upravnik to zadevo proučiti in potrebno ukreniti, da se tako naknadno obdavčenje ne bo izvršilo.

Oblačila tvrdke J MAČEK,
Ljubljana, Aleksandrova c. 12.
so najboljša in najcenejša.

— Jadranašem! V četrtek, 19. t. m. bo predaval g. dr. Stane Rape o temi »Razvoj letalstva« Predavanje bodo spremljale sklopitne slike. Pozivamo vse tovariše in tovarišice, da se predavanja polnoštevilno udeležijo. Pričetek točno ob 20.

— Redni občni zbor »Poštnege Doma«, reg. zadr. z omeji. zavezo v Ljubljani, se je vršil preteklo nedeljo zvečer v salonu Mikličeve restavracije. Predsednik Martinšek je otvoril zborovanje in pozdravil vse navzoče. Po prečitaniu zapisnika zadnjega občnega zbora sta poročala tajnik Ivan Stančič pa blaginjačar Vinko Slamič. Iz poročil za poslovno leto 1927. posnemamo: Članov je bilo 31. dec. 1926 l. 545 z 1302 deležema; med letom je pristopilo 278 z 389 deleži; odpovedalo jih je (vsled smrti) 5 z 8 deleži; Stanje 31. dec. 1927. 818 z 1683 deleži; Prometa je bilo 297.597,46 Din. Sedaj premore zadruga čez 200.000 Din. Če bi pristopili kar vsi zadrugi vsi ptt. uslužbeni v področju ljubljanskega poštnega ravnateljstva, bi se glavnica mahoma podvojila. Zadruga priredi to leto loterijo in sicer denarno ali pa efektno, o čemer se bo še sklepalo. Savez ptt. uslužbencev v Beogradu je obljubil, da bo naklonil ljubljanskemu »Poštnemu Domu« znaten prispevek, če se bodo slovenski poštarji sami dovolj žrtvovali za uresničenje te akcije. Dve tretjini stroškov morajo prevzeti nase naši poštni uslužbeni, eno tretjino bi pa prispeval Savez. Na predlog revizorjev je bil odboru podeljen absolutorij kar je bilo sprejeto s splošnim obotranjem ter se je prešlo na volitve. Za novega predsednika je bil izvoljen V. Treven, v

odboru pa so po večini prejšnji funkcionarji.

— Plesna vaja slušateljev ljubljanske univerze — jutri v Kazinu. 115

— Zrebanje invalidske loterije v Beogradu, pri kateri se zadene 25 avtomobilov, je priloženo na 15. junija t. l. Srečke se dobe v menjalnici Reicher & Turk, Prešernova ulica 44. 107

— Opozorilo posestnikom. Ker je nevarnost, da se tudi pri nas razširi koruzni molli (biljek), kateri, če nastopi v večji meri, uniči ves pridelek turščice, pozivlja podpisani mestni magistrat vse posestnike v območju mestne občine ljubljanske, da vsi koruzovino, katere niso vporabili za krmo ali steljo, sežgejo pred 1. majem 1928, to pa radi tega, ker je v starih koruzovine skrta zalega (bube) koruznega molja, katero se more le na ta način uničiti in s tem preprečiti event. neprecenljivo škodo na koruzi. Kdor se ne bi odzval gornjemu pozivu, zapade zakoniti kazni.

— Policijski drobiž. Od ponedeljka na terek so bili policiji prijavljeni naslednji dogodki: 1 tativna obleke, 1 pretep in razgrajanje, 1 sum razpeščavanja saharina, 1 prestopok obrtnega reda, 1 poskušen samomor, 1 prestopok nedostojnega vedenja in 7 prestopok cestnega policijskega reda. Aretirane so bile tri ženske zaradi vlačugarstva.

— Zaradi družinskih razmer je hotela v vodo. Sodni avskultant dr. K. ter neki njegov tovariš sta v terek ob 2. ponoči zapazila na bregu Gruberjevega prekopa tik poleg zatvornice neznanu žensko, ki se jima je videla takoj sumljiva zaradi čudnega obnašanja. Slednjic je ženska odvrгла plašč ter se postavila v pozno, da skoži v vodo. V tem hipu pa sta že priskočila omenjena gospoda ter neznanu zadržala. Nato sta priklivala v bližini patrolajočega stražnika ter izročila obupanko v njegovo varstvo. Stražnik je kandidatkno smrti, komri 20 letno Lojzko Ž., stanujočo na Izanski cesti št. 20. odvedel domov ter jo izročil starišem. Kakor se je izrazila nesrečnica, je hotela oditi v smrt zaradi družinskih razmer.

— Neпоstni Valjevčan. Mesarski pomočnik Cvetko Dolšak je nedavno spoznal tovariša, istotako mesarskega pomočnika 26 letnega Milana Pantiča doma iz Valjeva v Srbiji. Pantič je bil nekaj tednov zaposlen pri nekem mesarskem molstru, potem pa je službo zapustil ter se klatil okrog. Pred par dnevi je Pantič zaprosil Dolšaka, ako sme nekaj noči spati v njegovi sobi na Poljski cesti št. 55. kar mu je slednji res dovolil. Na žalost — na svoje veliko razočaranje. Pantič je namreč Dolšakovo dobroto brezvestno izrabil ter mu predvčerajšnjim tekot dneva odnesel kompletno črno obleko ter nove čevlje, dočim je svoje stare »škarpe« pustil v sobi. Dolšak je tativno opazil, ko je bilo že prepozno, kajti drzni Valjevčan jo je sigurno popihal v kako drugo mesto.

— Kaznovana avantura. V neki gostilni v Kolodvorski ulici se je seznanil trgovec zastopnik Koloman Davidovič, stanujoč stalno v Milani s čednim dekletom z ruto na glavi. Med njima se je razvilo živahno »flirtanje«, ki pa je že tekot par ur dozorelo v ljubavno avanturo. No, za Davidoviča s skrajno neprijetnimi posledicami. Ko sta se namreč z žensko ločila, je Davidovič, hitel na kolodvor, nenadoma, zapazil, da mu je neznanca ukradla listnico z vsemi njegovimi dokumenti ter voznim listkom za brzovlak od Bakana v Rumuniji do Milana. Okradenec je iskal pomoči na policiji, kjer mu je pa trenutno tudi niso mogli nuditi, kajti lepih žensk z ruto na glavi je v Ljubljani še vedno dokaj visoko število.

— Kopalnice Tabor pristopno javnosti vsako sredo in soboto od 8. do 19. ob nedeljah od 8. do 12. Vhod nasproti vojašnice.

— Moderni nakit za predpustni čas pri: F. ČUĐEN, Prešernova ulica 1. 225

— Plesne obleke nudl cenl. damam v najlepši izbiri tvrdka F. Lukič. Stritarjeva ulica.

Iz Maribora

— Vsem organizacijam SDS v Mariboru! V nedeljo 22. t. m. ob 10. dopoldne bo v Zagrebu na prostoru Zagrebškega zbora (bivša jahalnica) velik manifestacijski zbor Kmečko-demokratske koalicije, na katerem bosta govorila gg. Pribičević in Radič. Isti dan zvečer bo v Glasbenem zavodu, Gunduličeva ulica 5., strankina zabava SDS. Prosimo vse organizacije, da nam najkasneje do četrtega 19. t. m. zvečer do 6. ure javijo one svoje člane, ki se morebiti nameravajo udeležiti teh prireditev. — Tainištvu SDS, Maribor, Cankarjeva ulica 1.

— Železničarski protesti. Za četrtek zvečer sklicujejo železničarske organizacije velik protestni shod v dvorani »Uniona«. Na tem shodu se bo razpravljalo o osnutku službene pogodbe in o mnogih drugih zadevah, ki ogrožajo eksistenco železničarskega osobia.

— Velik shod privatnih nameščencev se bo vršil v soboto 28. t. m. Poročali bodo delegati iz Zagreba in Ljubljane o aktualnih socialnih in organizatoričnih vprašanjih privatnih nameščencev, posebno o novem osnutku zakona o pokojninskem zavarovanju, ki se bo razširil tudi na trgovske nastavitelje.

— Bogovjajenje. V četrtek, 19. t. m. slavijo naši pravoslavni someščani velik praznik »Bogovjajenje«. Po službi božji v pravoslavni kapeli krene iz Trstenjakove ulice ob 10. dopoldne cerkvena povorka po Aleksandrovi in Gosposki ulici na Glavni trg, kjer bo višji vojaški svečenik g. prota Trbojevič blagoslovil vodo ob prisotnosti zastopnikov civilnih in vojaških oblasti ter asistencije častne čete z vojaško godbo.

— Svetovoznani graditelji skakalnic Norvežan g. inž. Tunold Torleif Hanssen, ki pripravlja jugoslovenske smučarje za olimpijsko tekmovalje v St. Moritzu, se pripelje jutri v četrtek ob 15. iz Ljubljane in bo imel ob predvajanju treh filmov v kinu Apollo predavanje o Norveški — domovini smučarstva. Vstopnice se dobijo v predprodnji pri gg. Zlati Brišnikovi in Höferju. V petek odide inž. Hanssen z mariborskimi planinci in zimskimi sportniki na

Proti nahodu

priporoča zdravnik »Forman«. »Forman« proži takojšnje olajšanje; pretirano izločevanje sluznic se takoj ustavi, glavobol in teška mučnost prenehata takoj. »Forman« se dobiva po vseh lekarnah in drogerijah, ni pa treba zahtevati »neko sredstvo proti nahodu«, nego zahtevajte jasno in odločno »Forman«.

Pohorje k Mariborski koči, da si ogleda teren in da direktive za graditev skakalnice.

— Varanja revežev in demagogija »Slovenca« ter »Mariborčan«, ki so ga klerikalci izdajali v zadnji volilni agitaciji, o velikih uspehih ministra za socialno politiko, imajo za posledico, da hodijo brezposelni neprestano povpraševati borzi dela, če so že prišle obljubljene podpore iz Beograda. Včasih je v borzi dela tako velik naval brezposelnih revežev, da je uradovanje nemogoče.

— V drž. dečjem domu v Strossmayerjevi ulici je bilo ob skupu preteklega leta 41 otrok in sicer 30 dečkov in 11 deklic v starosti od 6 do 17 let. Ob pričetku leta je štel zavod 36 otrok, med letom je bilo sprejetih 64 otrok in sicer 43 dečkov in 21 deklic, tako da je bilo v celem letu 1927 oskrbovanih ravno 100 otrok in sicer 66 dečkov in 34 deklic, ki so bili sprejeti iz sledečih razlogov: zaradi osirotelosti 25 otrok, repatriiranih iz inozemstva je bilo 8 sirot, od svojcev zapuščenih 8 otrok, zaradi odsotnosti starišev v zaporu 4 otroci, zaradi službenega položaja vdov in nezakonskih mater 39 otrok, zaradi zanemarjenosti od svojcev 1 otrok, zaradi postopanja in tativne 7 otrok in zaradi velikega siromašva svojcev 8 otrok. Po sirotinstvu je bilo 25 popolnih sirot, 26 sirot po očetu, 8 sirot po očetu, 8 sirot po materi, 30 nezakonskih otrok, 1 ločenih starišev in 10 še živih starišev. Brezplačno je bilo oskrbovanih 16, delno oskrbnino se je plačevalo za 64 in celotno oskrbnino za 20 otrok. Tekom leta je bilo odpuščenih 59 otrok in sicer k svojcem ali v domovinski občini 18 otrok, k rednikom na deželo 1, v uk k obrtnikom 2, v službo oddan 1 otrok, zaradi bolezni odpuščen 1, v bolnico oddanih 3, v drug zavod se je oddalo 1 otroka, za dobo šolskih počitnic je odšlo 32 otrok. V celem letu se je oddalo 15.184 dnevnih obrokov. Zavod se je vzdrževal z dotacijo ministristva socialne politike, ki je bila pa jako skromna, ter preide s tekočim letom pod upravo mariborskega oblastnega odbora, kar bo imelo za razvoj tega zrepotrebnege zavoda vsakako ugodne posledice.

— Tujci v Mariboru. V preteklem letu je bilo pri policijskem zglaševalnem uradu prijavljenih 24.436 potnikov. Od teh je bilo 17.672 domačih potnikov, 5336 iz Avstrije, 318 iz Italije, 449 iz Nemčije, 362 iz Češkoslovaške, 156 iz Madžarske, 14 iz Rumunije 3 iz Bolgarske, 3 iz Grške, 3 iz Albanije, 38 iz Švice, 26 iz Francije, 7 iz Belgije, 3 iz Španije, 7 iz Holandije 1 iz Skandinavije, 15 iz Anglije, 16 iz Poljske, 23 iz Amerike, 1 iz Azije. Stalno biva v Mariboru 2102 tujca državljanja in sicer 878 iz Avstrije, 394 iz Italije, 68 iz Nemčije, 34 iz Poljske, 7 iz Amerike, 2 iz Anglije, 1 iz Grške, 585 iz Češkoslovaške, 72 iz Rusije, 37 iz Madžarske, 20 iz Švice, 5 iz Rumunije, 2 iz Francije.

— Policijski drobiž. Od ponedeljka na terek policija ni imela težkega posla. Tudi tpeji težjeje kalibra so tolažili mačka in ni bila izvršena nobena aretacija, pač pa je bilo vloženih 21 prijav zaradi različnih prestopkov lažjega značaja. Šele proti jutru so imeli stražniki bogat lov. Ko so se odprla prenočišča, so dobrodušni kavalirji pometai na ulico svoje tolažnice, ki so prišle v roke zaščitnikom javne morale. Roza B. in Neža A., ki sta za več let izgnani iz Maribora, kakor tudi Marija P. in Ana H., so bile ob zori aretirane in privedene na policijo, kjer so imele zaradi enakih prestopkov že mnogokrat posla. Po zdravniškem pregledu bodo izročene sodišču.

— Umobolni v policijskem zaporu. Obilastna skupščina je hotela zgraditi umobolnico zaradi pomanjkanja denarnih sredstev pa je morala izvedbo tega načrta odložiti. Mariborska umobolnica so zaradi tega še vedno policijski zapor pri »grafu«. Če kdo zbolil na umu, in ga bolnica ne sprejme, ker nima prostorov za take bolnike, in tako morajo reveži utakniti v policijske zapore, kjer čakajo tako dolgo, dokler mestna občina ne določi spremljevalca za transport v ljubljansko umobolnico. Včeraj popoldne je rešilna postaja dva umobolna reveža odvedla h »grafu« in sicer iz Sv. Jurja, ob Plesnici mladega kmeta Ivana Mesariča, iz Maribora pa nekoga Franceta Kirbiša.

Iz Celja

— Redni sestanek članov krajevne organizacije SDS za Celje mesto drevi odpade, ker se bo vršila seja odbora krajevne organizacije.

— Umetniška razstava Slavka Tomerlina iz Zagreba. Prvič razstavlja svoje slike v Celju umetniški slikar Slavko Tomerlin. Kritika pravkar zaključene razstave v Ljubljani je bila zelo laskava in ugodna. Sedaj ima tudi Celje priliko videti njegove lepe po narodnih motvih izvršene umotvore. G. Tomerlin je zastopnik zmerne stare šole. Razstava se otvori jutri 19. t. m. v Celjskem domu. Pristop bo skozi glavna vrata. Razstava bo trajala do prihodnjega ponedeljka 23. t. m. dnevno od 9. do 12. in od 14. do 18. ure.

Usta ingrio
su najlaški put, kojim klice bolesti ulaze u naše tjelo. Kod bolesti grla, hrupavosti glasa i kijavice, neopodno su s toga potrebne ukusne

ANACOT-PASTILE
DR. W. MAJER

Velika inventurna prodaja
po čudovitih znižanih cenah se vrši do konca januarja v veletrgovini R. STREMEČKI, Celja.

Sledeče srečke Zadrudne hranilnice r. z. z o. z. v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 19. so bile v I. razredu izžrebane:

Din 500 je zadela št. 76.737.

Po Din 200 so zadela naslednje številke: 15.423, 15.476, 15.481, 15.482, 66.627, 66.644, 115.634, 7678, 20.152, 22.548, 46.026, 46.039, 46.044, 46.065, 46.161, 46.164, 58.263, 70.249, 70.269, 70.348, 70.351, 99.741, 109.835, 109.855, 120.232, 76.729, 78.716, 78.757, 103.145, 103.162, 10.846, 34.605, 34.667, 60.159, 84.630, 84.686, 97.329, 108.148, 123.881, 123.978, 49.836, 30.089, 23.568, 11.125, 47.519, 47.523, 85.137, 111.421, 111.424, 121.051. Kdor želi igranje na visoke dobitke nadaljevati, naj se takoj javi, da mu bomo za signali srečko II. razreda, ker bo gotovo nekaj igralcev pozabilo obnoviti srečke. Izžrebane srečke je ob enem poslali

Zadrudni hranilnici r. z. z o. z.

Ljubljana, Sv. Petra cesta 19. V slučaju, da srečk ne bo na razpolago, bomo nakazovali dobitke v denarju.

Razposajena Lola

(Die tolle)

Pride! Pride! Pride! Pride!

Iz Ptujaja

Zadrudna elektrarna za Ptuj, Breg in okolico je tudi v preteklem poslovnem letu pod sedanjim pretnim in poštenim vodstvom načelnikstva in nadzorstva uspešno napredovala. Razširila je zopet znatno svoje omrežje in pomnožila inštalacije v mestu in bližnji okolici. Računski zaključek, ki ga je že odobrilo načelstvo in nadzorstvo v skupni seji dne 9. t. m., izkazuje po vseh odčitkih za omrežje in material je čist dobiček. Zaradi tega je zadruga tudi sklenila, da bo zaračunavala za tekoče leto mestni občini za cestno razsvetljavo in za zasebne motorije. Vzdol storov in za mestne motorije po izvanredni nizki ceni, in sicer pod lastno ceno po 1 dinar za kvadro. Svojem zadrudnikom pa bo zadruga izplačala od deležev za leto 1927. 6 odst. obresti in so znača zadrudnikom dalje za tekoče leto najemina od števcev, ki je znašala do sedaj mesečno 10 Din in sicer tako, da bodo prispevali zadrudniki, ki so že 24 mesecev odplačevali za števce mesečno po 10 Din, za prejšnje samo 5 Din mesečno k upravnim stroškom. Stroga revizija, izvršena po strokovnjakih, je ugotovila, da posluje za druga tako v tehničnem kakor v trgovskem oziru brezhibno in da zasluži polno zaupanje zadrudnikom kakor meščanom sploh, ker je že sedaj prevzela velik del izdatkov za cestno razsvetljavo na svoj račun. Zadruga pa še ima amortizirati posojilo, ki se je bilo najelo ob ustanovitvi. V korist zadrudnikov je, da se to posojilo čimprej odplača. Radi tega se začasno še ne morejo dalje znižati cene toka zasebne razsvetljave in za zasebne motorije. Vzdol temu je pa že danes ta cena nižja, kakor v marsikaterem drugem mestu, ki ima električno napeljavo že iz predvojnega doba.

Divjaško trpinčenje živali

17-letni Hinko Meserko iz Gobneka pri Sv. Križu je mačko do onemoglosti pretepal, nato pa na gmadi sezgal.

Sv. Križ pri Litiji, 17. januarja

Stara resnica je, da zavladala včasni na kmethit med sosedji sovraštvo, ki izprevidno prvotno naklonjenost v brezmejni srd. Ako se dve sosednji rodbini sprta, tedaj uporabljata brezobzirna sredstva, da se maščujeta. Seveda se na ta način še poveča medsebojna napetost, ki daje stalen povod za ponovna maščevanja. Tako napeto stanje je vladalo tudi v vasi Gobneku pri litijem Sv. Križu med sosedoma »Johanežem« in »Petričem«. Johanežev sin, 17letni Hinko Meserko, je opazil, da je skočila preko njihovega plotu Petričeva mačka. Na zvijačen način jo je prikljical k sebi in jo popadel za vrat. Izpod stopnišča je izvelkel vrečo, kamor je vtaknil cvilečo muco.

Tedaj je Hinka napadla zlobna misel: kako bi se znosil zaradi nesoglasij s Petričevimi nad njihovo mačko? Fant je domneval, da je neopazovan, zato je s hudobnim načrtom smuknil za domača gospodarska poslopja na samotni prostorček. Tam je iz vreče potegnil branečo se muco, ki je navezal okrog vratu žico ter jo zadržal. Na žici privezano mačko je obesil na drevo ter jo začel pretepati z debelo palico. Razjarjena mačka je spočetka besno pihala in obupno praskala okrog sebe, kar pa je bilo hudobnemu pobalniku še v zabavo. Nedolžni živalci so začele pojmajati moči in je le pridružno cvilenje še izražalo občutke bolečin. A tudi sedaj še ni fant odjedal od sivega divjaškega početja, ampak je še z večjo naslado udihal po mali sosedji.

Ko se je zadelo mlademu hudobnežu, da je palica že storila svoje delo in da je mačka po hudih udarcih oamljena, jo je pustil, da je prišla ponovno k sebi. A ta počitek je bil le poslednja milost pred okrutno smrtjo. Medtem je namreč fant nanosil pod živalico slame in dračja, nakar je zakuril grmado, da se je pričela mačka živa peč in cvrti.

Bolečine, ki jih je povzročal ubogi zmučeni živalici ogenj, so pritrlele tupočeno do obupnega cvilenja, ki je bilo že po-

dobno skoraj loku in kakor tožilo živalice le v skrajnem trpljenju.

Pa divjak ni odnehal, dokler ni odpadla opečena kepa mesa z žice: mačka se je vsa spekla... Hinkovemu kanibaliskemu razpoloženju je bilo šele sedaj zadoščeno, nakar je svojo žrtev vrgel na gnojšče in jo zakopal.

Pri Petričevih so mačko, ki je bila izborna mišolovka, kmalu pogrešili. Po govoricah se je doznalo o razbojniškem trpinčenju, nakar so se začeli za divjaški čin zanimati tudi orožniki.

Tožba, ki jo bodo vložili Petričevi proti Hinku zaradi tvorbe mačke, vsekakor zanj ne bo imela tako občutnih posledic, kakor ona kazni, ki jo bo dobil mladi Meserko za brezvestno trpinčenje.

Da je Hinkovo zlodejstvo povzročilo med svetokrižskimi okoljani ostro zgražanje, je popooboma umljivo. Zato tudi ves fantov zagovor, češ, da je delala sosedova mačka na njihovem posestvu večno škodo, ne bo prav nič pomagal. Mladega malopridneža bo paragraf prijel za vrat, da ga spravi na pot pokore in poboljšanja.

Naši onstran granic

Pasiva lani na Reki propadlih tvrdk znašajo 21.300.000 lir brez poravnav. Predlanskim je bilo poravnav 19. lani 29. Tako je poveljal pri inauguraciji novega sodnega leta na Reki generalni prokurator Lucich.

Sumljivi trgovci se klatijo po Puli in po vsej istrski pokrajini. Pulski list »L'Azione« pravi, da so se pritepli v mesto z vseh strani ljudje, ki žive na vse mogoče nepošten način. Kmečke vasi oblegajo trgovci, ki sleparijo ljudi z nič vrednim blagom. To so vagabundi, ki jih treba poloviti in poslati tja, od koder so prišli.

«Italia Redenta» je priridila po vseh svojih azilih božičnice, na katerih so razdelili med slovske otroke mnogo daril. V Idriji so povedali, da so darila iz Rima, v Devinu so bila iz Padove, v Matuljah iz Milana, v Jelsanah iz daljnega Bengasija. Vsa poročila naglašajo, da so bile božičnice zelo svečane in da jih slovska ljudstvo ne more prehaliti.

Sport

IX. olimpijada v Amsterdamu

Medsavezni odbor za IX. Olimpijado se pogaja z avstrijskim olimpijskim odborom, da se aranžira poseben olimpijski vlak, ki bi vozil v Amsterdam vse naše in avstrijske sportnike. Vlak bi vozil po tem projektu direktno z Dunaja v Amsterdam brez prestopanja: naši sportniki bi vstopili v vlak v Selzthalu ali Schwarzach — St. Veit. Voznina v Amsterdam bi znašala odotod okroglo 20.50 holandskih gold, ali 600 Din. Vlak bo sestavljen iz samih Poulimansovih vagonov III razreda in bi vozil kot »dvak«. Odhod z Dunaja je predviden za 25. julij tega leta.

Popust poedinih železnic za udeležence IX. Olimpijade. Holandski olimpijski odbor je obvestil naš odbor, da bodo vsi sportniki in posetniki dobili na železnicah sledeče popuste: v Avstriji 50 odstotkov, v Nemčiji 25 do 33,05 odstotka, v Belgiji 35 odstotkov, v Luksemburgu 50 odstotkov in v Holandiji 25 odstotkov.

Na temelju teh popustov stane vožnja v Amsterdam z brzovlakom v III. razredu 712 Din.

Cene stanovanja in oskrbe v Amsterdamu. Glasom pročtala našega olimpijskega atašeja v Amsterdamu velja prvovrsna oskrba s stanovanjem vred na dan za osebo 7 holandskih gold. (161 Din). Naš odbor za IX. Olimpijado je zaprosil z ozirom na naše razmere nižje cene in večje ugodnosti, posebno za naše atlete. Odbor za IX. Olimpijado je prejel dalje ponudbo velikega parnika »Oranje-Nassau«, naj naše atlete v Amsterdamu nastanimo na tem parobrodu, ki je opremljen z največjim komfortom, cena cele oskrbe s kabino vred znaša od 7.50 do 13.— holandskih gold, na dan.

Delegat Jugoslavije v Amsterdamu. Na predlog Medsaveznega odbora za IX. Olimpijado je imenoval Holandski olimpijski odbor g. Charles Mehrensa našim olimpijskim atašejem. Gospod Mehrens se udeležuje vseh sedmih holandskega olimpijskega odbora, obvešča naš odbor o vseh pripravah, glavna naloga pa mu je, da oskrbi

za naše sportnike dobro in celo oskrbo in izpolnje vse ugodnosti; hkratu tvori stalno zvezo našega odbora s holandskim odborom in zastopa tam naše interese. Odbor za propagando IX. Olimpijade v Sloveniji.

ASK Primorje. Danes, v sredo šestanek ob 18.15 v damski sobi kavarna Emona, katerega naj se udeležijo gg.: Ček, Rožan, Saksida, Gabršček, Sketelj, Puc I. in B., Tykač, Omladič, Gvido S., Perovič, Sramel, Pintarič, Zorja in Petkovšek. — Načelnik.

Službeno iz LNP. Danes, v sredo ob 20. redna seja poslovnega odbora v kavarini Evropa. — Tajnik II.

ZSK Hermes. Seja u. o. se vrši danes ob 19.30 pri Kmetu. — Tajnik.

SK Jadran. V petek 20. t. m. ob 20. se vrši sestanek vsega aktivnega članstva v Narodni kavarni.

Smuški tečaj na Kovčah. Ako zapade nov sneg do dne 21. t. m., priredi Tržiška podružnica S. P. D. redni smuški tečaj pri svojem lani otvorenem Domu na Kovčah 1500 m nad Tržičem. Tečaj bo trajal od 21. do 29. t. m., vodil ga bo referent za turizem Rudolf Badjura iz Ljubljane. Pouk o smučanju je brezplačen, celotna oskrba (zajtrk, južina in večerja) in nočišče v zakurjenih sobah) stane za udeležence smuške tečaja na dan za osebo 40 Din, enkratna prijavnina pa 20 Din. Dom na Kovčah, na solčni strani pogorja Kočute v Karavankah, je doslej najudobnejša zimska postojanka v gorovju, ki nudi čedne separirane kurljive sobice, dobre postelje, prijazne obednice, izvrstno hrano in pijačo. Krog in krog doma se razprostira idealen, gladek, veleobsejen smuški svet s krasnim pregledom Gorenjske. Najprikladnejši je dohod v Tržič iz Ljubljane z vlakom ob 11.40 (prihod v Tržič ob 13.37) ali pa z direktnim avtobusom (30 Din), ki odhaja iz Ljubljane (gostilna pri »Figovcu«) ob 12.30 in dospe v Tržič ob 14. uri.

Skupni odhod udeležencev tečaja v dom na Kovčah bo v soboto, to je dne 21. t. m. od hotela »Lončar« v Tržiču popoldan ob 15. uri po dohodu opoldanskega vlaka in avtobusa iz Ljubljane. Prijave je nasloviti na vodjo tečaja Rudolf Badjura, Ljubljana, palača velikega župana. Vsak tečajnik naj pazi, da prinese s seboj pravilno montirane smuči. Pojasnila daje glede opreme, oprave in druge vodja tečaja. Ako ne bi zapadel do 21. t. m. nov sneg, se odloži tečaj na poznejši čas. — Tržiška podružnica S. P. D.

Dopisi

TRŽIČ. Sokolsko društvo sklicuje v soboto 21. t. m. ob 20. uri v prostorih hotela »Lončar« svoj vsakoletni redni občni zbor. Udeležba je za vse članstvo obvezna. 116

SKOFJA LOKA. Podružnica JM vabi na VIII. redni občni zbor, ki se bo vršil drevi 18. t. m. ob 20 uri v magistratni dvorani z običajnim dnevnim redom. Odbor. 113

BLED. Jezero je zamrznilo in mesto čolnarji mirno na njem, posebno ob nedeljah, vse polno mladine in odraslih. Mladina se podi z drskami po gladki debeli skorji ledu, dočim starejši »skelajo«. Tu in tam vidiš izurjenega drsalka, ki kratkocasi gledalce z lepimi loki in skoki. Teško pa je najti med drsalci tučja. Res čudno je, da se Bled ne more razviti v zimski sportni center. Saj so vendar tudi pozimi možni izleti od nas na hribe, kar velja v prvi vrsti za smučarje. Še lepši teren pa se nudi ljubiteljem drsanja. — V nedeljo je od zadnjega občnega zbora znatno napredovalo in to v vseh odsekih, kakor v smučarskem dramatičnem itd. Pri volitvah je bil izvoljen večinoma stari odbor.

Borze

17. januarja.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet srednji. Privatna ponudba v devizah je še vedno nezadostna ter je morala Narodna banka intervenirati v devizah na Curih, London, Berlin in Prago. Tečaj so ostali v glavnem nespremenjeni, edino deviza na Prago ter deviza na Curih sta se za malenkost okrepili.

Na zagrebškem efektne tržišču se je vojna škoda danes nekoliko okrepila. Prompna je notirala 422,5—424, za februar pa je bila zaključena po 396. Promet je dalje zelo slab. V industrijskih vrednotah ni bilo pomembnejših sprememb. Nekoliko večje zanimanje je bilo za industrijske papirje. Trboveljska se je tekom borznega sestanka okrepila od 477,5 na 487,5 ter je ob zaključku notirala 485—490 (včera) 467,5—474; dalje so se dvignile večve na 140—142,5. Dubrovačka na 450 zaključek (včera) 430 do 440. Slavonija pa na 14 denar, dočim je Drava ponovno popustila na 530 zaključek.

Devize in valute.

Ljubljana. Berlin 13,525 — 13,555 (13,54), Curih 1093 — 1096 (1094,5), Dunaj 8,01 do 8,013 (—), London 27,72 — 27,752 (27,712), Newyork 56,67 — 56,87 (56,77), Pariz 223 do 225 (224), Praga 168,12 — 168,92 (168,52), Trst 299,25 — 301,25 (300,25).

Zagreb. Amsterdam 22,914 — 22,974. Dunaj 7,998 — 8,028. Berlin 13,525 — 13,555. Budimpešta 9,955 — 9,985. Milan 299,50 do 301,95. London 27,672 — 27,752. Newyork 56,665 — 56,865. Pariz 222,46 — 224,46. Praga 168,12 — 168,92. Curih 1093 — 1096.

Beograd. Pariz 223 — 225. London 27,672 do 27,752. Newyork 56,7 — 56,9. Milan 299,5 do 301,5. Praga 168,12 — 168,92. Dunaj 7,998 do 8,028. Budimpešta 9,95 — 9,98. Berlin 13,525 — 13,555. Amsterdam 22,92 — 22,98. Trst. Beograd 33,1750 — 33,4750. Dunaj 263,50 — 267,50. Praga 55,90 — 56,20. Pariz 74,20 — 74,50. London 92,0750 — 92,2750. Newyork 18,8550 — 18,9150. Curih 363—365; dinarji 33,15 — 33,63.

Curih. Beograd 9,13875. Berlin 123,62. Newyork 519. London 25,30. Pariz 20,40. Milan 27,445. Praga 15,38. Budimpešta 90,75. Bukarešta 321. Sofija 3,74. Varšava 58,12. Dunaj 73,125.

Dunaj. Beograd 12,47875 — 12,51875. Berlin 168,82 — 169,32. London 34,50 — 34,64. Milan 37,48—37,58. Newyork 70,45—710,95. Pariz 27,8550 — 27,9550. Praga 20,98875 do 21,06875. Curih 136,500; dinarji 12,40 do 12,46.

Elekti.

Ljubljana. Celjska 164 — 4, Ljubljanska kredita 135. Kreditni zavod 160. Večve 135. Stavbna 56 — 0, Šešir 125 — 0, Kranjska industrijska 340 — 0, Ruše 265 — 280.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 422,5 — 424, kasa 422 — 424, za februar 396 do 396,5, za marec 399 — 400, investicijski 86 — 86,5, agrarne 52,75 — 53; bančne: Ekskomplna 85 — 85,5, Polje 18 — 18,5, Kreditna 90 — 93, Iipo 57,5 — 58, Jugo 96,25 do 96,5, Ljubljanska kredita 135—0, Obrtna na 40 — 42, Prastrediona 875 — 880, Narodna 5590 — 5540, Eino 182,5 — 190; industrijske: Drava 565 — 570, Dubrovačka 425 do 450, Sečerana Osijek 530 — 535, Narodna šumska 16 — 0, Gutmanu 230 — 227, Slaveks 105 — 0, Slavonija 14 — 0, Trbovlje 485—490, Union Osijek 0—260, Večve 140 do 142,5, Danica 160 — 165.

Beograd. Vojna škoda 423,5 — 424,5, za februar 394 — 395, za marec 396 — 397, investicijski 86 — 86,5, agrarne 52,5 — 53.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (17. t. m.) L e s: Tendenca nespremenjena. Zaključena sta bila 2 vagona hrastovih hlodov, od 30 cm naprej, I. II., fco vagon naklad. posaja po 370. Nudi se bukova drva in oglje. D e ž e l n i p r i d e l k i: Tendenca za žito čvrsta. Cene so ostale nespremenjene. Zaključena sta bila 2 vagona pšenice. Nudi se pšenica (78/79 kg, 2 %, slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni): baška po 352,5 — 355, sremska 350 — 352,5, slavonska po 347,5 — 350; turšičica (slov. postaja, navadna tarifa, plač. 30 dni): baška, stara po 275, nova za januar po 270, za februar po 275; m o k a: baška »Og«, fco Ljubljana, plač. po prejemu po 500.

Novosadska blagovna borza (17. t. m.) P š e n i c a: baška, 77/78 kg, 2 % 300—310; baška, 78/79 kg, 2 % 302,5—312,5, slavonska in banaska, 78/79 kg, 2 % 300 — 310, gornjebanaska 78/79 kg, 2 % 297,5—307,5. T u r š i č i c a: baška, stara 227,5 — 232,5; baška, nova 215 — 225, za februar 227,5 do 232,5, za marec — april 232,5—242,5. M o k a: baška »Og« in »Og«, 425 — 437,5; baška »O«, 405 — 415; baška »O« 385 — 395; baška »O« 317,5 — 325.

Dunajska borza za kmetijske proizvode (16. t. m.) V skladu s mirno tendenco na inozemskih tržiščih je bilo razpoloženje na dunajski borzi rezervirano. Promet v pšenici in rži je bil minimalen. Cene turšičice se dalje dvigajo ter se je promptna turšičica tudi trgovala po višjih cenah. Ponudba v turšičici je zelo slaba. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine: pšenica: domača 39,75 — 40,75, madžarska Tisa (81/83 kg) 44 — 44,5; rž: marchfeldska 41 — 41,25; t u r š i č i c a: 32,25 — 32,75; o v e s: domači 34,75 — 35, madžarski 34,75 — 35,25.

Dunajski goveji sejem (16. t. m.) Dogon 3543 komadov, od tega 732 iz Jugoslavije. Pri slabem prometu se je prvovrstno blago pocenilo za 5 grošev, ostale vrste pa za 10 grošev. Za kg žive teže notirajo: voli I. 1,50 do 1,85 (izjemno 1,90 — 2,05), II. 1,15 do 1,45, III. 0,80 — 1,10, bikci I. — 1,40, krave 0,75 — 1,40, slaba živina 0,60 — 0,75 šilinga.

Gospodarstvo

Rekordna produkcija slovenskih premogovnikov v novembru

Povečanje števila zaposlenih delavcev. Produkcija v novembru dosegla dosedaj še nikdar dosežen rekord.

Produkcija slovenskih premogovnikov se je v novembru navdse ugodno razvijala, čeprav oddaja ni mogla slediti znatno povečanju produkciji. V rudnikih Slovenije se je v tem mesecu nakopalo 192.195 ton premoega napram 177.225 tonam v oktobru in 165.388 tonam v septembru. V novembru 1926. je znašala produkcija 174.075 ton, v novembru 1925. pa 141.930 ton, tako da znaša višek produkcije napram novembru 1926 18.120 ton ali 10,4 %, napram novembru 1925 pa 50.265 ali 35,3 %. S tem je produkcija v novembru dosegla dosedaj še nikdar dosežen rekord.

Premogovniki so v tem mesecu oddali železnicam 84.553 ton (v oktobru 81.323), brodarstvu 620 ton (220), industriji 59.181 ton (56.120), raznim strankam 18.071 ton (20.482), sami so porabili 13.656 ton (12.434), izvozili pa so 4598 ton (7925); skupaj so torej oddali 180.676 ton (178.503). Ker je bila produkcija za 11.520 ton večja kakor oddaja, so se zaloge povečale od 76.811 ton koncem oktobra na 88.390 ton koncem novembra.

Povprečno število zaposlenih delavcev se je v novembru ponovno znatno dvignilo. V novembru je bilo povprečno zaposlenih 9065 delavcev napram 8506 v oktobru in 8362 v septembru. V ostalem je bilo zaposlenih 263 uradnikov (264) in 252 paznikov (245).

V prvih 11 mesecih preteklega leta je znašala skupna produkcija slovenskih premogovnikov 1.737.660 ton napram 1.493.813 tonam v istem razdobju 1926. Produkcija v I. 1926. je bila torej premerena za 243.847 ton ali za 16,3 %. Če primerjamo produkcijo v novembru s produkcijo v novembru 1926, moramo še upoštevati, da je bil v novembru 1926 v zvezi z ugodno izvozno konjunkturo zaradi stavke angleških rudarjev izvoz premoega iz Slovenije štirikrat večji ter je znašal preko 20.000 ton, tako da je povečanje produkcije pripisati predvsem povečanju oddajne možnosti v tuzemstvu.

Občni zbor mariborske Zveze gostilničarskih zadrug

V ponedeljek 16. t. m. se je vršil v ptujskem Narodnem domu redni občni zbor Zveze gostilničarskih zadrug za mariborsko oblast. Zboru je prisostvovalo preko 70 delegatov 22 zadrug. Predsedoval je načelnik g. Drago Bernardi iz Celja. Po pozdravih navzočega zastopnika mariborskega velikega župana g. nadzornika Založnika, zastopnika ptujškega poglavarstva in občine g. dr. Zavadnjala, delegata zbornice TOI g. dr. Pretnarja in predsednika Osrednjega saveza gostilničarjev v Beogradu g. Pekovića, je Bernardi podal kratko in pregledno poročilo o delovanju Zveze v preteklem letu. Gostilničarstvo je vodilo težak boj proti nepravničnim trgovskim točilecem ter doseglo, da bodo z julijem 1928 trgovske točilnice alkoholnih pijač, ki ne izpolnjujejo zakonitih pogojev za obratovanje, zatvorjene. Zveza je dossegla, da se je uredilo zapiranje in odpiranje teh točilnic tako, kakor velja to za trgovine in da so se trgovske točilnice podvrgele strogemu policijskemu nadzorstvu. Izposlovala se je tudi primerna ureditev in omejitve točenja lastnega pridelka. Važno so b. zveze aktivne za omiljenje davčnih bremen, za odpravo točilnih taks, za znižanje avtonomnih obremenitev s strani občin, okrajnih zastopov in v zadržnem času s strani oblastne skupščine. Zveza je posegla ob strani Vrhovnega obrtniškega sveta aktivno v boj pri volitvah v Zbornico TOI ter dosegla, da je gostilničarstvo v tej važni gospodarski korporaciji častno zastopano. Dajala je oblastvom in Zbornici TOI svoje predloge in mnenja, v važnih obrtno političnih, socialnih in davčnih vprašanjih. Delovanje Zveze je bilo obsežno, težavno, imelo pa je tudi uspehe.

Iz tajniškega poročila g. Kandra je razvidno, da je Zveza štela ob koncu leta 1927. 22 zadrug z 2072 člani, in da je zveza na upravo odpravila več tisoč ekspedicijski. Zvezno stanovsko glasilo »Gostilničarski list« se je moralo boriti z velikimi težko-

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani. 16. januarja 1928. Višina barometra 308,8 m.

Kraj	Cas	Barom.	Temp.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v metrih	Padavine		
						Oblačno 0—10	Vrsta v mm do 7 ure	
Ljubljana ..		757-1	4 6	87	mirno	10	dež	11,5
Maribor ...		758-9	1 100	100	mirno	10	dež	5,0
Zagreb ...	8.	756-6	3 94	94	S 2	8	dež	0,7
Beograd ...		757-9	2 74	74	mirno	0		
Sarajevo ...		759-4	0 86	86	E 3	3		
Skopje ...		762-6	- 5 98	98	mirno	0	megla	
Dubrovnik ..		757-0	0 78	78	SE 6	3		
Split ...	7.	755-4	1 78	78	E 10	10	dež	0,1
Praga ...								

Solnce vzhaja ob 7.34, zahaja ob 16.46, luna vzhaja ob 2.41, zahaja ob 12.27. Najvišja temperatura danes v Ljubljani 5,0 C, najnižja 3,5 C.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Nejasno, od časa do časa padavine, milo, približno v treh dneh bo zopet nastopil mraz iz severovzhoda.

<

Iz življenja in sveta

Kralj vrstnega honorarja

Vsi dobri pisatelji, bodisi literati, bodisi politiki, se bore za visoke pisateljske nagrade. Na žalost je dandanes v modi, da se najvišje nagrade ne izplačujejo več za delo književne vrste. Politična publicistika ima v naši dobi prednost pred romani, novelami in dramami.

Ni še dolgo let tega, ko je bilo znano, da prejemata največje pisateljske nagrade od vrste bivši predsednik ameriških Zedinjenih držav Roosevelt, za njim pa znani ameriški pisatelj Jack London. Prvi je dobival denar za svoje spomine, drugi za belestristiko. Založniki so jima plačevali za vsako vrsto dolar in še so se pulili za njune manuskripte. Danes je drugače. Marsikateri odlični državnik ali slaven pisatelj mora staviti založniku skromnejše zahteve, če hoče, da se njegovo delo sploh natise. Vendar se nahaja tudi dandanes med dobro plačanimi pisatelji kralj brez tekme. Ta kralj vrstnega honorarja je bivši angleški ministrski predsednik Lloyd George, ki je prodal založniško pravico za objavo svojega južnoameriškega potovanja neki ameriški novinarski agenturi, ki mu je plačala za manuskript 80.000 funtov, v našem denarju 22 milijonov Din. Če torej kdo pače kot ministrski predsednik, mu je odprta pot v kraljestvo spominov, vtisov in — honorarja.

Kako je Amerika „rdeča“

Tak naslov je dal svojemu najnovejšemu spisu publicist Will Irving: How red is America? (New York, J. H. Sears et Cie). Pisec ceni število komunistov na 75.000 kvečjemu. Dodajte jim še 3000 anarhistov in 16.000 J. W. W. (International workers of the world). To znaša 94.000, ali eno šeststotinko odraslega prebivalstva v Zedinjenih državah. Druga skupina rdečkarjev: socialistična stranka in njim sorodne duše ne presegajo 400.000 — v ostalem so ti bolj rožnati nego rdeči. Sicer pa prenapetosti, ki jih Irving z zabavno besedno igro nazivlje redicals, neprestano izgubljajo pristašev, kar je razumljivo ob rastoči blaginji delavstva, ob njegovi udeležbi pri dobičkih in napredku sindikalne svojine. Rdeča barva po takem ni posebno moderna onstran velike luže.

Puščava naj postane morje

Dr. Ball, ravnatelj geodetskega oddelka na znanstvenem inštitutu za telične zadeve v Kairu, je predložil egiptovski vladi fantastičen načrt o puščavi Siwi. Puščava leži pod morsko gladino. Učenjak predlaga, naj se spusti vanjo morská voda, ki bi pokrila več tisoč hektarjev nerodovitne zemlje. Na ta način bi se puščava izpremenila v morje, kar bi se dalo doseči, če bi se izkopal precej dolg prekop, ki bi dovaljal vodo iz Sredozemskega morja ter napravil iz egiptovske puščave cvetočo pokrajino, kakršnih je malo na svetu.

350 letnica krompirja

Lani dne 13. novembra je minilo 350 let, odkar je slavni angleški turist Francis Drake potoval po svetu in prinesel iz Amerike v Evropo krompir. Našli pa so se viri, ki pravijo, da je kultura krompirja na kontinentu še mnogo starejša izvora. List «Chronica de Peru» je namreč pisal o krompirju že l. 1553. 30 let pozneje so imeli krompirjev sadež že na Dunaju. Ravnatelj odnotnega Rastlinskega vrta Clusius, ga je gojil kot redkost in je tudi objavil nekaj slik o njem.

Kljub temu pa so smatrali za «očeta» krompirja na kontinentu še naprej Drakeja, kateremu so hvaležni Angleži postavili spomenik.

Prvotna domovina krompirja je v zapadnih predelih južne Amerike. Od tod se je kultura tega drugega kruha širila proti jugu. V Evropi se je sadež udomačil šele v 40 letih 19. stoletja, ko

so začele pritiskati slabe žitne letine. Sprva so gledali ljudje na krompir sovražno in nezaupljivo. Branili so se ga z vsemi štirimi in so se mu upirali tudi z orožjem. V zgodovini beremo, da je Friderik Veliki moral krotiti upornike z vojsko. Prebivalstvo se je dvignilo proti krompirju, da je bilo potrebno vojaško posredovanje. Šele polagoma so se razmere izpremenile. Danes nadomešča krompir marsikje človeku vsakdanji kruh in bogve kakšne lakote bi morali trpeti, da ga nimamo! Kako potreben nam je krompirjev sadež, izhaja tudi iz števil, ki pričajo koliko se ga danes v Evropi sadi. V Nemčiji zavzema krompir 16,4 odst. površine obdelane zemlje, na Angleškem 11,2 odst., v Franciji 2,8 odst., v Rusiji 4,9 odst., v naši državi pa je krompir poleg žita najbolj cenjen in plodonosen pridelek.

Mrs Keit Millerjeva

je hotela s pilotom kapetanom Lancstrom poleteti v lahkem avijonu iz Londona v Avstralijo. Toda na poti v Batavijo (Java) se je letalo ponesrečilo, letalka pa je na srečo odnesla le nekaj lahkih prask na obrazu.

Tragedija 10letne matere

V Berlinu je izvršila samomor neka 10letna deklica. Ivana H. je skočila s četrtega nadstropja skozi okno na ulico, kjer je obležala na tlaku razbita in mrtva. Deklico je pred nekaj meseci oskrnil njen lastni oče, ki je medtem umrl. Posledice niso izostale. Pri šolski telovadbi je napadla 10letno mater nedavno slabost, zaradi katere so poklicali zdravnika. Ugotovil je, da je deklica noseča. Oblasti so skušale preprečiti porod z operacijo, ki naj bi onemogočila materinstvo. Mati pa je Ivano tako šikanirala, da se je učenka naveščala njene brutalnosti. Ko jo je poglajala čez prag domače hiše, je Ivana izvršila obupen sklep. Končala si je življenje.

Energična gesta dveh mladih užaljenih avijatikov

Českoslovaško ministrstvo za narodno obrambo poroča, da sta dva odpuščena učenca letalske šole v Pronicah ukradla vojaško letalo in odletela ž njim v severovzhodni smeri. Ubežnika Edvard Mika in korporal Franc Marek sta bila zaradi pogostih pregreškov izključena iz letalske šole ter bi se morala vrniti k svojemu polku. Skrila sta se v pralnico, kjer sta prižgala luč. Ko je službojoči vojak opazil luč, je stopil v pralnico, toda v tem trenutku sta ga oba napadla, mu izrgala puško in ga pobila na tla. Nato sta mu odvzela ključ, odprla hangar, pripravila šolsko letalo «S 1821» za start in se odpeljala v smeri proti Rusiji. Tatvina je bila odkrita šele eno uro pozneje ob izmenjavi straže. Napadeni vojak je še vedno ležal nezavesten za vrati pralnice.

V ponedeljek o ubežnikoma še ni bilo

nobenega sledu. Zdi se, da sta bila okoli 9. ure nad Opavo. Ker je bilo precej vetrovno, sklepajo, da sta se od polske meje obrnila proti jugovzhodu. Komandant letalske šole je prejel pismo, v katerem se oba opravičujeta za svoje dejanje in priznavata, da sta ubežala zato, ker se nista mogla sprijazniti s povratkom k svojemu polku.

Obrambno ministrstvo v Pragi poroča, da ukradeno letalo ni sposobno za daljše polete in da ni imelo niti potrebnih instrumentov. Ubežnika sta mogla zato leteti kakih 120 do 200 km, nakar sta morala pristati. Ker se nista bila popolnoma izvežbana, je možno, da sta se ponesrečila.

Vedno več iznajdb

Neka anekdota pripoveduje, kako je pred leti nastavljenec X. J. v državnem uradu za patente odpovedal službo, utemeljujoč svoj korak z motivacijo, da so že vse stvari iznajdene in da bo v kratkem izumov in patentov konec, zaradi česar je dobro, da si še pravočasno poišče drugo službo.

Tehnična glasila govore baš nasprotno, da patenti še vedno silno naraščajo. Za prvega pol milijona patentov so rabili Američani 57 let (od l. 1836. do 1893.). Druga pol milijona je šlo že hitreje, namreč v 18 letih, tretjih 500 tisoč patentov pa je bilo podeljenih samo v 13 letih. Ljudje so seveda mislili, da se bodo izumi in patenti enkrat končali. Zakaj, ni težko povedati. Domnevali so, da je človek iznašel že vse, kar je mogoče iznajti, pozabili pa so, da se kemija, radiotehnika in druge panoge moderne znanosti vedno bolj razvijajo in s tem dajejo ljudem pobude za nove iznajdbe, iznajdbe pa zahtevajo vselej novih patentov.

Usodepolna zdravniška pomota

V nekem majhnem podeželskem mestcu na Madžarskem se je nastanil mlad praktičen zdravnik, ugledni vdovi v tem kraju pa je zbolela hčerka. Tožila je, da jo popadajo bolečine v trebušni votlini. Zdravnik, ki je bolnico pregledal, je svetoval, naj gre dekle nemudoma v bolnišnico. Utemeljil je ta svoj ukrep z napovedjo, da bo dekle pred časom — poročilo.

Lahko si mislimo, kakšno razmerje je sedaj nastalo med materjo in hčerjo! Devojkina čast je bila omadeževana in tudi oklevetana, kakor je pač v manjših mestecih običajno. Dekle je zaman trdilo, da je nedolžno in da se zdravnik moti.

V bolnišnici je preiskava ugotovila, da se je mladi doktor resnično in temeljito zmotil v diagnozi. Bolezen namreč ni imela nobenega opravka z materinstvom. Komplikacije so se javljale zaradi vnetja slepiča. Dekle so operirali in so rešili njeno življenje. Ker pa hudojni jeziki le niso hoteli utihniti in so govorili o odpravi telesnega plodu, je dekletova mati tožila obrekovalce, ki so bili po vrsti obsojeni zaradi klevečanja. Med prvimi je bil seveda osramočen zdravnik, ki je moral javno priznati svojo nevednost in pogrešno diagnozo. Menda ni treba praviti, da je zavoljo usodne napake zdravnik izgubil vse paciente. Sedaj bo moral iskati zatočišča drugje, kamor se ni segel glas o njegovi blamaži.

Kako je prišla žena ob jezik

Prosim vas, ne recite, da je to absurd — iz enostavnega vzroka, ker ni absurd, o čemer pričajo sledeče vrste: Čevljar Soss, budimpeštanski mojster, je bil s svojo ženo sprt in nekaj časa od nje ločen. Slednjič sta se oba izmirila. Prevzela je je tolika ljubezenska strast, da sta se začela poljubljati kar na ulici. Budimpešta se rada zgleduje na velikih mestih, tudi na Parizu, kjer je poljubljanje na cesti vsakdanja stvar, zato ni videl v tem nihče javnega pohujšanja. In baš v tem hipu se je zgodilo nekaj nečuvnega:

mož je ženi odgriznil jezik.

Prevaril jo je pod pretvezo, da ji hoče pritisniti na ustne spravnji poljub. Mesto tega je izvršil zločin.

Ranjena žena je začela jecljati in zvati na pomoč. Pritekel je policaj. Pobral je jezik s trotoarja in je tekel z njim na bližnjo stražnico. Ženo, ki se je od bolečin onesvestila, pa so položili v avtomobil ter jo hitro odpeljali na kliniko. Reva ni mogla govoriti in je drgetala od muke. Zdravniki so se brž, ko so doznali, za kakšno operacijo gre, sestali na posvetovanje. Najprej so se informirali, kje je odgrizen kos jezika. Povedali so jim, da ga je nesel policaj na stražnico. Telefonirali so ponj s pripombo, da bo ostala žena vse življenje nema, če ga ne pošljejo takoj na kliniko, da ga ji prišijejo. Na stražnici so odgovorili, da je treba dogodek natančno registrirati, vendar niso rekli, da ne bodo poslali jezika. Zdravniki so čakali nani, dokler je bilo mogoče. Minilo je

mučnih deset minut, za prvimi desetimi še deset drugih. Jezika ni bilo od nikoder. Napol obupani in resignirani so pogledovali zdravniki proti vratom vsako pot, ko je na hodniku zašumelo. Mislili so, da bodo s stražnice morda vendarle poslali jezik na kliniko. Ampak zaman! Jezika ni bilo.

Slednjič ni preostalo zdravnikom nič drugega kakor narkotizirati bolnico. Z uro v roki je operater štel sekunde, ki so bežale kot blisk. Kazalec se je pomaknil do skrajne točke — bilo je treba pričeti z operacijo. Par potez z nožem — in vse je bilo končano. Koren jezika je bil zašit — bolnico so odnesli na blazine v sobo, kjer je zaspala.

Sedaj ko je bilo glavno pri kraju, je prirodiljal po stopnicah možakar v sodkovanih čevljih. Kdo je bil? Policaj. V roki je držal papir in v njem je bil zavit — jezik. Zdaj, ko je bilo že prepoznal! Jezen je pograbil primarij za konec jezika ter ga izročil bolničarki z besedami:

«Spravite jezik v špirit! Žena bo ostala vse svoje življenje nema!»

Takšna je zgodba o nesrečni ženi brez jezika. Tragična je zato, ker je resnična in ker pričča, da dela birokracija s svojimi nepopravljivimi metodami velikansko škodo tudi na človeškem zdravju.

Ogoljufani francoski erar

Pariški listi pišejo vseprek o novem škandalu, ki že nekaj dni vznemirja francosko javnost. Pokrajine, katere je bila razdejala vojna so bile več let polne orožja, streliva in drugih vojnih predmetov. Francoska vlada je najela posebne podjetnike, katerim je naročila, da morajo vse te ostanke vojnih dni pobrati in jih oddati državi. Podjetniki so državi oddajali najdene reči, toda v omejeni meri. Med seboj so se zmenili, da bodo del nabranih predme-

Gibanje SDS v ljubljanski oblasti

Minule dni so se vršili občni zbori krajevnih organizacij v Mostah, Skofji Loki, Gorenjivasi, na Raketu in v Trbovljah.

V Mostah so obravnavali zlasti vprašanja, ki se tičejo občine in ki so postala za občane zelo aktualna baš z ozirom na težak položaj, v katerega jih spravlja sedanjá nesposobna občinska uprava. Delegat iz Ljubljane je podal na koncu občnega zbora poročilo o politični situaciji, nakar se je razvila živahna debata, v kateri je lahko vsak udeleženec prišel do besede in na svoje vprašanje prejema točna pojasnila. Sličnih debatnih večerov, kakor lahko nazivamo ta občni zbor, bi želeli še več.

V Skofji Loki je bilo lepo obiskan občni zbor, na katerem se je poslavljaj g. Rabič, ki je bil kot tajnik duša organizacije in si pridobil med Skofjeločani splošne simpatije. Lepo poročilo, ki ga je podal, je pričalo, da organizacija trdno stopa naprej ter da ima pričakovani v dohodni bodočnosti še prav lepih uspehov. Politično poročilo, ki ga je podal delegat iz centrale, je bilo sprejeto z odobravanjem, h koncu pa je bila soglasno sprejeta tudi resolucija, ki pozdravlja in odobrava Kmečko-demokratsko koalicijo in izraza željo, da se to sporazumno in vzajemno delo iz Beograda čim prej prenese tudi med nas.

V Gorenjivasi nad Skofjo Loko je bilo na siljano obiskanem občnem zboru podano poročilo o delu ljubljanske oblastne skupščine in Narodne skupščine. Vsi navzoči so imeli priliko primerjati govor narodnega poslanca dr. Alberta Kramerja pred volitvami z dejanskim položajem danes, kar je mnogokatero nasprotnike že odvrnilo od brezpozorne pokorščine do SLS. Po občnem zboru se je vršilo predavanje s filmom, kar je bilo od navzočih sprejeto kot razvedrilo s posebnim veseljem. Krajevna organizacija v Gorenji vasi je ponovno dokazala, da ne obstoja le na papirju, ampak da svojim članom v resnici nudi zaslobo, pouk in zabavo.

Na Raketu se je vršila proslava petletnice obstoja krajevné organizacije ob enem z rednim letnim občnim zborom, ki je kar najlepše uspel. Izprva poročila funkcionarjev kažejo, kako je treba delati, da si pridobi Demokratska stranka med najširšimi sloji čim več pristašev in prijateljev. Poročilo o političnem položaju je podal, kakor ob ustanovitvi k o., tudi sedaj ob proslavi petletnice. Ljubljanski župan dr. Dinko Puc. Z velikim navdušenjem je bil sprejet njegov govor, saj so se imeli poslušalci priliko uveriti, da je program stranke, ki ga je ob ustanovitvi dr. Puc zahtal ostal do sleden in da so voditelji slej ko prei z vsemi silami na delu za ljudski dobrobit.

Občni zbor krajevne organizacije SDS v Trbovljah

Trbovlje, 16. januarja. Občni zbor krajevne organizacije SDS, ki se je vršil včeraj popoldne pri Fortaju, je bil prav dobro obiskan. Po otvoritvenem pozdravu je podal predsednik g. Vinko Pavlin poročilo o delovanju in razvoju krajevne organizacije v preteklem letu. Število volilcev SDS se je v preteklem letu zvišalo za 71 odstotkov. SDS je v Trbovljah druga najmočnejša stranka. Predsednik je pozval zborovalce k vztrajnemu delu, da bomo v tekočem letu napredovali tako, da bomo najmočnejši. Po predsednikovem poročilu so podali poročila še ostali funkcionarji. Vsa poročila je sprejelo članstvo z odobravanjem.

Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik g. V. Pavlin, podpredsednik g. Iv. Berger, tajnik g. I.

tov raje prodali. Kupci so se kmalu našli v sosednih državah. Tako je romal velik del najdenega vojnega blaga na Angleško, odkoder se je pred kratkim pripeljal v Toulon zastopnik neke firme, da bi poravnal račune.

Firmi tega zastopnika je bil prodal neki nabiralec vojnega materiala nerazpočene granate. Šele ob tej priliki se je v Parizu doznalo za velikanske goljufije, ki so jih storili podjetniki, ki so škodovali državo za okroglo 80 milijonov frankov.

V afero je zapletena cela vrsta uglednih mož, poleg trgovcev tudi politiki, katere bo francoska vlada citirala pred sodišče, da jim izpraša vest ter jih kaznuje kakor zahteva dober patriotizem.

× Mister Hoover v Evropi. Francoski bibliofil pripoveduje v listu «Lectures pour tous» o navedenem ameriškem veljaku, ki je zadnje čase pogostoma prišel v Evropo. Nekdo je krenil v prvovrstni hotel na belgijski obali in le malo časa bival v njem, ali na dan odhoda so položili predenj takšen račun, da se je nehotе kar zdrazil, čeprav vajen cen «za American». Vendar je brez obotavljanja in brez zavajanja takoj plačal. Nato pa z ironičnim nasmeškom rekel: «Imate znamke po 1 fr. 50?» «Imamo, gospod. Koliko jih gospod želi?» «Bomo videli. Po čem pa jih prodajate?»

× Francosko volnarstvo. Med vojno je utrpelo za 4 milijarde frankov škode. Danes so se obrnili po večini vzpostavili. Predilnice in tkalnice potrebujejo na leto 250 do 300.000 ton volne. Eno desetino dajejo črede v domovini in kolonijah. Metropola razpolaga za 10.000.000 ovac. Alžir 6 do 8 milijonov glav, ki nudijo 15.000 ton volne, od teh 7 ali 8 za Francijo. V Tuniziji ne štejejo nad 2 milijona glav, z 2000 tonami volne, od teh pol za metropolo. Maroko premore 8 do 10 milijonov repov, z 12 do 15.000 ton volne, od teh 3 do 4 tisoč za Francijo. V zapadni francoski Afriki in na Madagaskarju je volna domačih čred preslaba za izvoz.

Finžgar, blagajnik g. Fr. Feštajn, odborniki gg.: Alojz Kastelic, Anton Babič, Franc Perme, Jože Berčon, Peter Jajčnik, Robert Plavšak, Franc Černe, Jože Goropevšek, Anton Malgaj, Alojzij Germ, Edi Požun, Leopold Ušeničnik, poročevalce Rudolf Pleskovič; pregledovalca računov gg. Adolf Jesih in Martin Bočkov; delegata v okr. odbor gg. Vinko Pavlin in Rudolf Plavšak.

Po izvršenih formalnostih je imel daljši govor oblastni zastopnik g. doktor Joža Bohinjec, ki so ga zborovalci burno akklamirali. Poročal je najprej o političnem in gospodarskem položaju v naši državi. Povdarjal je, da se bo zlo v državi odpravilo le, ako se združijo v državi vsi pošteni in demokratični elementi, da prevzamejo državno krmilo. Iz tega razloga sta se združila tudi Pribečevič in Radič. (Vzkliki: Zivela Kmečko-demokratska koalicija!) Govornik je nato prešel na socialno politične prilike v državi. Rudarsko delavstvo pričakuje leto za letom izboljšanje svojega položaja, v resnici pa je leto za letom slabše. Najvažnejše socialno politično vprašanje je starostno zavarovanje delavcev. Žerjavov pravilnik je bil dober, sedanjí pravilnik pa je naravnost sunek v srce.

Sanacija bratovskih skladnic se skuša prevajati na slabo plačano delavstvo. Bratovske skladnice bi morala sanirati država, kakor je to storila Češka, kjer so bile bratovske skladnice po preobratu v istem položaju, kot so naše. Zvišanje prispevkov od 5 na 7 odst. je krivično in nezakonito. Vzpredno s tem poviškom bi se moral zvišati tudi zaslužek delavstva. Povišanje delavne dobe od 30 na 40 let je naravnost brutalen, ker daje možnost uživanja penzije samo malemu delu delavstva, ker večina delavstva te dobe vobče ne bo dočakala.

Zadevno povišanje je predlagala TPD glavnemu odboru bratovskih skladnic. Zvišanje je nezakonito in bi se pokojnine ne smele znižati, vsaj onim ne, ki so to pokojnine že uživali. Minister za socialno politiko, ki je član SLS, bi na to ne smel pristati in bi moral izvajati konsekvence, če bi njegovim zahtevam ne ugodili.

Govornik je obsodil tudi dejstvo, da oblastne skupščine niso votirale niti najmanjšega zneska za sanacijo bratovskih skladnic, pač pa so naložile nov davek na premog, kar gre zopet na račun rudarskega delavstva.

Zanimivim izvajanjem dr. Bohinjca so vsi zborovalci pazno sledili. Soglasno so bile sprejete resolucije, ki bodo odposlane na pristojna mesta.

NOGAVICE z ŽIGOM KLUČ najboljše, najtrajnejše zato najcenejše!

7 milijonov otrok na cesti!

Kakor znano je boljševiška revolucija posegla tudi v rodbinsko življenje in postavila ruski zakon na povsem novo, «moderno» podlago. Posledice se že danes kažejo v strahotni luči: boljševiki sami priznavajo, da je 7 milijonov ruskih otrok brez strehe in rodbine! Naša slika prikazuje moskovske siromaške, ki se v nočnem mraku grejejo pri asfaltnem kotlu. (Slička je izšla v moskovskih «Izvestijah».)

Komercijalna banka d. d.

Podružnica LJUBLJANA, Mestni trg št 5.

Afilacija Banke čehoslovaških legij, Praga

Obavlja vse bančne posle najkulantneje, sprejema vloge na tekoči račun in na hranilne knjižice. Pooblaščen prodajalec srečk državne loterije. Prodaja drž. srečk na obroke. Prodaja in nakup deviz in valut.

Brzovjavni naslov: Komerčbanka. — Telefon: 2005. Pošt. hran. rač. št. 13.320.

Narodna in vsa dopisa, bičote je malih oglasov, je priložna na Oglasni oddelek Jutra, Ljubljana. Prejemna št. 2492.

Mali oglasi

Ure pristojbine je uparila li obnem z naročilom, sicer se oglasi ne prebija. Čekovni račun pošilja knjižnica Ljubljana, št. 1182.

Mali oglasi, ki služijo v poročevalne in sojal ne namena občinstva, waka beseda 50 par. - Najmanjši zrak Di 5. - Pristojbina za šifro Di 3.

Iskate, dopisovanja in oglaševanje ali reklamnega značaja: waka beseda Di 5. - Najmanjši zrak Di 10. - Pristojbina za šifro Di 5.

Naslove malih oglasov

pošiljamo le tedaj, če vprašalec priloži v znakmah pristojbino Din 2. Kdor želi prejeti naslove od oglasov, ali kako drugo pojasnilo, naj vedno priloži to malo pristojbino, sicer ne bo prejel odgovora. OGLASNI ODDELEK »JUTRA«.

Obrit

Snežne čevlje
in galuše daje v popravilo s a m strokovnjaku Avg. Škofar, Čevljarja, Borštnikov trg št. 1 (za dramkim gledališčem). 40831

Motorna vozila

B. S. A.
motorno kolo, 3 1/2 HP, s izbornim motorjem in skotajno novo moško kolo Styria prodam. Vprašati ali pisмено: Francisc, Tacen pri Ljubljani.

Knjige

«Ljubljanski Zvon»
komplet od l. 1881. do l. 1920, poleg tega več posameznih letnikov, dalje nekaj letnikov Dunajskega Zvona, Dom in Svet, Slovan, Planinski vestnik ter večjo množico drugih lepinskih knjig, 2 zimske črtnice, lamška plišasta jopica, 2 damski bluzi, otroški vozček, vrtni solnični omara za oblake in umivalnik napredaj. Naslov v oglaševalni knjižnici. 1832

Pouk

Gospodične
sprejme šivilja za perilo na počevanje. Naslov v oglaševalni knjižnici. 1778

Službe dobi

Služničad
kuharice, sobarice, natakarice, kiše itd. dobe najlažje službo v Beogradu - ako se zgrabe v biro Ekonomija, Beograd, Vasiina ulica 11. 41087

Vzgojiteljico

veščo slovenskega in nemškega jezika, popolnoma zanesljivo, ki je tako službo že opravljala, sprejemam »Jutra« pod »Nastop takoj«. Ponudbe na oglaševalni oddelek. 2091

Pek, vajenca

močnega in zdravega, z vso oskrbo in hiši sprejemam. Naslov v oglaševalni knjižnici. 1787

Natakarico

sprejemam v boljše restavraciji na delu. Naslov v oglaševalni knjižnici. 1789

Potnike (ce)

proti dobri proviziji, za obiskovanje privat strank, za dobro idejo predmet - sprejemam. - Ponudbe na oglaševalni oddelek »Jutra« pod »Kavejca 350 Din«. 1793

Čevljar, pomočnika

za rama dela, posebno izvehanega za rom, sivana dela, sprejme takoj Andrej Gradisar, Kozje, Gorenjsko - Za hrano in stanovanje preskrbljeno. 1911

Postrežnico

pridno in posteno, sprejemam. Naslov v oglaševalni knjižnici. 1887

Knjigovodnjo

in korespondencko, samostojno in veščo slovenske in nemške, sprejemam. Ponudbe na oglaševalni oddelek »Jutra« pod »štev. 210«. 1858

Odvetniška pisarna

Maribor sprejme spretnega koncipienta, event. bolj začetnika. - Ponudbe pod »Avgust Reschek« na oglaševalni oddelek »Jutra« v Ljubljani. 1855

Mesar, pomočnika

izurjenega prekajevalca vseh izdelkov, vajenca prodaje mesa, z dobrimi spričevali, postnega in pridnega (ne gospoda pohajca) sprejme takoj Kozlevčar, Škofar, Istotako sprejme takoj zdravega in postnega mešarskega učenca s hrano in stanovanjem v hiši, za drugo morajo skrbeti starši. 1859

Pekovski pomočnik

skupni delavec, dobi delo samo res dober delavec, tressen, zanesljiv in starjši. Hi naj stavi in polje ponudbe na oglaševalni oddelek »Jutra« pod šifro »Dober delavec«. 1875

Ročno pletiljo

sprejemam. Naslov v oglaševalni knjižnici. 1900

Zasluzek

Kletar
strokovno vešč, popravilja in odstraevlja (izreseno izrednih službah) vsakršna obolenja vina. Interesenti naj svoj naslov puste ali pišejo na oglaševalni oddelek »Jutra« pod značko »Tajnost jamčena«. 978

Službe išče

Kateri urar
bi sprejel zdravega vajenca na štiriletno učno dobo s hrano in stanovanjem - Oferto na naslov: Ignac Kalinšek, urar, Zagorje ob Savi. 918

Manufakturst

z večino prakso in s prvotnimi referencami želi prenesti službo. Naslov v oglaševalni knjižnici. 1651

Železninar

vojašine prost, z dobrimi referencami, želi službo - event. tudi v kaki drugi stroki. Nahaja se še v nepredvideni službi. Cenjene ponudbe na oglaševalni oddelek »Jutra« pod značko »Železninar 1000«. 1720

Mesto blagajničarke

pri kakem večjem podjetju ali trgovini želi vesta in posteno delo, sprejemam. Cenjene ponudbe na oglaševalni oddelek »Jutra« pod »Kavejca 50.000«. 1798

Pletilja

Sušnik, Vodmat štev. 175 sprejme delo vseh vrst. 1830

Trgovski pomočnik

mlad, absolvent trg. šole, s znanjem bravičine, nemščine in madžarščine. Želi službo v kaki trgovini. Cenjene ponudbe pod »777«. Na oglaševalni oddelek »Jutra« pod značko »Dobra postrežba«. 40929

Prodajalka

ki je že delj časa samostojno vodila trgovino mešanega blaga in speccije, z dobrimi spričevali, agilna in zanesljiva, želi službo. Dopise na oglaševalni oddelek »Jutra« pod značko »Dobra postrežba«. 1567

Dekle

izvehanega in kuhinjskih delih ter gostilniških postrežih, želi zaposlenja v dopoldanskih urah. Naslov pove oglaševalni oddelek »Jutra«. 1867

Knjigovodnja-korespondencka

bilancistinja, popolnoma samostojna in z dolgoletno prakso, želi službo. Dopise pod »Samostojna« na oglaševalni oddelek »Jutra«. 1777

Mlado dekle

pošteno in skromno, z dobrimi spričevali, želi službo prodajalke v trgovini z mešanim blagom, po možnosti, kjer bi imela oskrbo. V prostem času bi tudi rada pomagala pri blisknem opravlju. Cenjene ponudbe prosim na naslov: J. K., Celje, Gregorčičeva št. 3, pritičeje, dečno. 1857

Šivilja

z večletno prakso v trg. stroki, dobro izurjena, želi službo, najraje v Zagrebu. Cenjene ponudbe pod šifro »Šivilja« na oglaševalni oddelek »Jutra«. 1891

Odv. koncipient

z večletno prakso, želi za takoj službo v odvetniški pisarni. Cenjene ponudbe na oglaševalni oddelek »Jutra« pod »Vstajajoča«. 1882

Prodajam

Najboljši premoz
Oebin, Wolfova ulica 1/1. 244

Stružnico

krasno, najnovjši model, popolnoma novo, nemontirano, sistem Wolf & Jahn, Leitpindel-Drehbank, Wangeing 1000 mm, Spitzenhöhe 100 mm, Spindelbohrung 20 mm, Vorgelege - z vso opremo, sraven Universal Höhenapparat, grosse Terilscheibe 200 mm premer, s vsem sraven epašojem orodjem prodam za 25.000 Din. - Ponudbe na oglaševalni oddelek »Jutra« pod značko »Stružnico«. 1806

Pancer blagajno II

dunajske trške, ugodno prodam. Naslov v oglaševalni knjižnici. 1925

Čevljiarski stroj

Singer (Hohlmachine) po cenji prodaj Skuf, Maribor, Pobreška cesta 9. 1926

Tračno žago

(Bandsäge) prodaj po ugodni cenji l. Brocnik, Domšale 102. 1872

Smuško opremo

(smuč, drse), novo, prodam ali zamenjam za gramofon. Naslov v oglaševalni knjižnici. 1851

Najboljši koks

Oebin, Wolfova ulica 1/1. III 1911

Pisalni stroj

Mignon, z latinsko in cirilico, kakor nov, prodam za 1500 Din. - Ravnotam. 1901

Roneo-Apparat

in Ostetter-Cyklostil, Naslov pove oglaševalni oddelek »Jutra«. 1879

Poročnih daril

lepota in vrednosti in po nizkih cenah nabir A. Fuchs, zlatar v Selenburgovi ulici št. 6. 19

Pisalni stroj

Underwood, prav v dobrem stanju, zadnji model, prodaj l. Weber, Prečna ul. 8. 41147

Starega gumija

imam naprodaj večjo količino. Ponudbe z navedbo cenje na oglaševalni oddelek »Jutra« pod »Gumi«. 1897

Motvoz

(špago) kupite najceneje direktno v tovarni Mehanika vrvarna Šinkovec Grosuplje. 961

Mizarji

vezane plošče (Sperrplatten) lepe in suhe ima vedno v zalogi J. Repše, Ljubljana, Tesarska ulica št. 1890

Filatelistom

prilagodam da si nabavijo pri meni širko 500 raznih znamk, od katerih je vsaka znanka drugačna, za 30 Din Zbirka 1000 raznih znamk vsebujejo države Evrope, Azije, Afrike, Amerike in Avstralije, kjer je vsaka znanka drugačna za 60 Din. Dena pošljite naprej, a jaz pošljem naradeno pripravljeno in priložim vsaki taki naročbi svoj cenik znamk, ki vsebuje cene, skoro od 600 raznih držav celega sveta. Najstarejša trgovina znamk v SHS Isidor Steiner, Brod na Savi. 40998

Sode

hrastove, vinske, od 200 do 700 litrov, v najboljšem stanju, takoj za roko, po ugodni cenji prodaj Novakovič, Ljubljana, Kolizej. 1724

Vsakovrstni trd les

kakor bukev, javor, lipo, oroh, gredinja, hrast, jelša in hrast bi dobavljal več vagonov poštini in solidni trdki Reflektira se le na osebnih prevzem in plačilo pri prevzemu na postajah. Reflektira naj sporožijo cenjo za m³ od posameznih vrst na oglaševalni oddelek »Jutra« pod šifro »Trdi les«. 1783

Ribje olje

svetlo, najkvalitetnejše norveško, iz lekarne dr. G. Pfe. coli-ja v Ljubljani pripravljamo blodim slabotnim osebom. 211

Perle

gose, različne, kokežje in purje prodaj vsako množino in po najnižji cenji trdka E. Vajda, Cokovec, Medjimurje Telefon št. 69. 60. 8 585

Srebrne krone

in zlatnike kupuje F. Cuden, Ljubljana, Prešernova ulica. 209

Hlude

bukove la in hrastove kupa je v vsaki množini parna žaga V. Scagnetti, Ljubljana. 252

«Odol» prazne steklenice

kupuje drogerija Anton Kano sinova, Židovska ul. št. 1. 282

Poljskih tračnic

še rabljenih, kupim več sto metrov. Cenjene ponudbe na oglaševalni oddelek »Jutra« pod »Tračnice«. 1794

Pisalno mizo

amerikansko, iz trdega lesa, kupim. Naslov pove oglaševalni oddelek »Jutra«. 1901

Pianino ali klavir

in perjsko preprogo kupi takoj Dobraj, Maribor - Franciščanska ulica št. 21. 1927

Jermena

gonilna, rabljena, kupi Jojip Štrin v Kranju. 1870

Blagajno

ognjvarno, kupim. - Ponudbe na oglaševalni oddelek »Jutra« pod »Blagajna 28«. 1861

Pek. delilni stroj

(Pressmaschine) kupi pekarina Justina, Dobrna. 1858

Smrekovega čresla

zdravilnega, subega, kupim več vagonov. - Cena franko vagon. Ponudbe na oglaševalni oddelek »Jutra« pod »Čreslo«. 1881

Perest

Gostilna s kovačnico napredaj v prometnem kraju Slovenije. Pripravno za lako, vodna moč, 15 minut od stanice, cena nizka. - Golec Jakob, Paka, Veležnje. 1832

Enodružinsko hišo

s vrtom prodam. Naslov v oglaševalni knjižnici. 1873

Hišo z vrtom

in Ljubljani, obsegajo 6 do 7 sob in vse pritlikine, kupim. Ponudbe na oglaševalni oddelek »Jutra« pod šifro »Hiša 200«. 1905

Lokali

Krojač
prvovrsten in samostojen, z vodilno prakso, izurjen v moški in damski konfekciji, dobi stanovanje z delavnico v sredini mesta, v trgovski hiši. Pisarne ponudbe na oglaševalni oddelek »Jutra« pod »Krojač«. 1874

Pleskarju

in sobnemu slikarju oddam prostor za delavnico v velikem prometnem kraju v mestu na Gorenjskem. Naslov pove oglaševalni oddelek »Jutra«. 1888

V najem

Goštilno
dobro loko, vsemu v najem ali na račun. - Ponudbe z navedbo prostorov in drugo na oglaševalni oddelek »Jutra« pod »Takoj prevzema«. 1664

Stanovanje

2 sob in kuhinje lilem v Ljubljani, v hiši, katero event. pozneje kupim ali posodim 15.000 Din. Naslov v oglaševalni knjižnici. 1708

Stanovanje

2 sob, kuhinje in sobe za služkinjo oddam v Kol. ulici onemu, ki plaša za 4 leta naprej. Ponudbe pod »Stanovanje 28.000« na oglaševalni oddelek »Jutra«. 1888

Sobe

s posebnim vvhodom, v centru išče trgovca. Ponudbe na oglaševalni oddelek »Jutra« pod »Centrum«. 1848

Sobe

s prebrano oddam v centru. Naslov v oglaševalni knjižnici. 1894

Sobe

s oskrbo oddam v centru. Naslov pove oglaševalni oddelek »Jutra«. 1048

Dva dijaka

sprejemam na dobro domačo hrano in stanovanje v lipo tračno sobo. Naslov pove oglaševalni oddelek »Jutra«. 1898

Opremljeno sobico

oddam s 1. februarjem - Naslov v oglaševalni knjižnici. 1893

Sostanovalko

sprejemam. Naslov v oglaševalni knjižnici. Oglod od 1.-3. ure. 1895

Sobe

s posebnim vvhodom, po E. lji tudi s oskrbo oddam s 1. februarjem na Blewstovki cesti. Naslov v oglaševalni knjižnici. 1876

Kapital

Za primerno posojilo
nudim delež na dobičku od dobrega podjetja. - Poleg visoke obresti. Vražilo v 6 mesecih. Ponudbe na oglaševalni oddelek »Jutra« pod šifro »Varnost 9«. 1909

Delavec

takajšnje tovarne, s stalno službo in nekaj zemljišča, prosi usmiljeno osebo. Katera bi mu posodila 5000 Din za par let, da postavi stanovanjsko barako. Več osebno. Naslov v oglaševalni knjižnici. 1828

Dopisu

Gospa
srednjih let, simpatična in inteligentna, dobre družine, želi tem potom znanja z inteligentnim gospodom - plemenitega značaja - v svrhu iskrenega prijateljstva. Ponudbe po možnosti s fotografijo na oglaševalni oddelek »Jutra« pod šifro »št. 1905«. 1905

Po mesecu samaritanstva!

Posdrav vrstovite in ljubezni polnega srca. 1916

Ljubljancan

želi dopisovati z gospodično. Dopise pod »Simpatičen uradnik« na oglaševalni oddelek »Jutra«. 1921

Josip S.

Blagovolite dvigniti pismo - Dobro znana Režika in Mirko. 1856

Morja val

Dvignite pismo. - Prosim takoj odgovor. 1883

Zenitve

Za svojega prijatelja
po nelastni krivdi ločenega trgovca želim istotako, premožnje damo. Dopise na oglaševalni oddelek »Jutra« pod »Nesebitnost«. 1815

2 Slovenca

96 in 90 let stara, sedaj na Holandskem, želim poznati za dekletu od 18 do 25 let, v svrhu kesnejše ženitve. Ponudbe prosiva s sliko, katero vrnova, na oglaševalni oddelek »Jutra« pod »šifrolandska«. 1915

Hčerka

poštenih staršev, nabražena, priča, posteno, z dobri poročili z dobri spodom drž u. Cenjene ponudbe na oglaševalni oddelek »Jutra« pod »Postena 60«. 1915

Alasba

2 kratka klavirja
skoraj nova, poceni napredaj. Oddam tudi klavir za dnevne vaje. Naslov pove oglaševalni oddelek »Jutra«. 1710

Klavir

kratak, šrn, v dobrem stanju, skoraj nov, radi razmer poceni napredaj. Naslov pove oglaševalni oddelek »Jutra«. 1878

Stanovanje

2 sob in kuhinje lilem v Ljubljani, v hiši, katero event. pozneje kupim ali posodim 15.000 Din. Naslov v oglaševalni knjižnici. 1708

Stanovanje

2 sob, kuhinje in sobe za služkinjo oddam v Kol. ulici onemu, ki plaša za 4 leta naprej. Ponudbe pod »Stanovanje 28.000« na oglaševalni oddelek »Jutra«. 1888

Sobe

s posebnim vvhodom, v centru išče trgovca. Ponudbe na oglaševalni oddelek »Jutra« pod »Centrum«. 1848

Sobe

s prebrano oddam v centru. Naslov v oglaševalni knjižnici. 1894

Sobe

s oskrbo oddam v centru. Naslov pove oglaševalni oddelek »Jutra«. 1048

Dva dijaka

sprejemam na dobro domačo hrano in stanovanje v lipo tračno sobo. Naslov pove oglaševalni oddelek »Jutra«. 1898

Opremljeno sobico

Zane Grey:

Železna cesta

Roman.

In oba sta se nehote plašila žensk, ki so bile v taboru. Pogled na žensko bitje ju je bolel v srce.

V North Plateu je nastalo novo razburjenje, ko so se približali tiri in vlaki in z njimi vojska, ki ji je bilo naloženo, da je čuvala delavce, ter truma kupčevalcev in zajedalcev, ki so živeli od njih. Gradbeni tabor kopačev, ki so zmerom šotorili v odmerjeni razdalji pred polagalci tračnic, se je pomaknil dalje na zapad.

Prvi vlak, ki je došel v North Plate, je pripeljal ravnatelje U. P. R. — med njimi Warburtona, Rudda in Rogersa; nadalje člana komisije Leeja in Dunna z rojem spremljevalcev; treba je bilo ogledati novo progo.

Tistih pet milj tira, ki jih je bil zmeril Neale pa jih je komisija proglasila za slabe, so bili razdrli, vnovič odmerili in vnovič zgradili.

Neale je z Baxterjem objahal progo in je zmeril obnovljeni kos. Nato se je vrnil v North Plate in je napravil med ravnatelji, veščaki in inženjerji, ki so se bili pravkar zbrali k seji, nepopisno zmešnjavo s tem, da je vrgel na mizo številke nove meritve — številke, ki so blele do pičice enake njegovim prvotnim računom.

»Gospoda, tistih pet milj, ki so jih razdrli in iznova zgradili,

30

ima do palca natanko prejšnji vzpon!« je izjavil z glasnim ogorčenjem.

Baxter je potrdil njegovo ugotovitev. Veščaki so zagnali krik, ravnatelji so zahtevali točnejših pojasnil.

»Zakaj pa ne?« je viknil Neale. »Vsaka milja stane šest in štiri-deset tisoč dolarjev! Pet milj — dve sto trideset tisoč dolarjev! Ta denar je bil dvakrat porabljen! Ista gradbena družba ga je dvakrat spravila v žep!«

Warburton, visok belolas mož v dolgi črni suknji, je vstal in je udaril s pestjo po mizi. »Kdo je ta mladi inženjer? Pogum ima, da brani svoje delo, namestu da bi zvitorepil za podkupnino. Resnico govori. Dvakrat gradimo in dvakrat razsipamo denar, ko bi bilo enkrat dovolj!«

Završalo je kakor v norišnici. Neale je bil vrgel bombo v posvet. Sleherni teh mož ni vsi tisoči, ki so živeli v taboru, so vedeli, da stane vsak železniški prag več dolarjev; da so mezde neobičajno visoke, da jih pogosto zahtevajo naprej, časih kar po dvakrat; da hodita goreče navdušenje dela in zvita lakomnost sleparije isto pot. Warburton je bil lev te skupine in je prevpil ves krik in trušč. Nato je pograbil Neala za ramena in ga je porinil pred ostale.

»To je mož, ki ga potrebujemo za svoje delo!« je kriknil z za-riplim obrazom, iztezaje brado naprej. »To je duh, gospoda moja, ki edini more zgraditi U. P. R. V Washington ga pošljemo z njegovi-mi številkami. Treba je izpodbiti ta prekleti idiotski zakon, da spuščajo na nas veščake, ki ugonablajo delo vrlih ljudi.«

Spet je trkala prilika na Nealova vrata.

Allison Lee je vstal. Njegov mirni, hladni nastop, jekleno leske-tanje sivih oči in nagel mahljaj njegove roke je zadoščal, da so vsi prisluhnili.

»Mr. Warburton in vi, gospoda,« je izpregovoril, »spominjam se tega mladega inženjerja M. Neala. Ko sem danes prišel, sem vprašal po njem, zakaj domislil sem se, da je bil izrekel težke po-misleke zoper mnenje veščakov, v kolikor gre za teh pet milj. Zve-del sem, da je čudaški in jeznorit mlad dečko, ki zanemarija svoje delo in se klati Bog si ga vedi kod — ter pijanec in kvartopirec. Dokaj nezmislno bi se mi zdelo, če bi resno obravnavali krive po-datke, s katerimi je zmotil to zborovanje.«

»Moje številke niso krive!« je odvrnil Neale in oči so se mu za-bliskale. Nato se je obrnil k Warburtonu, bled kakor smrt. »Vi, go-spoda ravnatelj, veste vse to najbolje. Mr. Lee ni inženjer. On ne more razlikovati klanca, ki ima črevelj vzpona, od klanca, ki ima pet in štirideset stopinj. Nihče teh mož ni bil ne upravičen ne zmo-žen, da bi presojal naše delo. Vse to je sama politika! Prekleta podlost je! Sleparija!«

Drugi član komisije je skočil na noge, besno klateč z rokami.

»Venkaj vas vržemo!« je zakričal.

Neale ga je pogledal. Nato so mu zletele oči k Allisonu Leeju in k Warburtonu.

»Odrečem se službe!« je dejal z globokim zaničevanjem. »Vrag naj vzame vašo prekleta železnico!«

V velikem šotoru se je znova grozeče vzdignil hrup. »Mir!« je kriknil nekdo z rezkim glasom.

In res je mahoma vse utihnilo, a ne na poziv tega glasu. Od gruče radovednih gledalcev se je bila odtegnala postava mršavega cowboya, stopil je k posvetovalni mizi, držeč v vsaki roki nizko ob boku težak samokres.

»Stoj!« je kriknil Neale.

Bil je Larry. Že pogled nanj je zadoščal, da je Neale prebledel.

V najem iščemo

za 1. maj ali 1. avgust

večje stanovanje (5 do 7 sob)

ali dve manjši stanovanji neposredno eno poleg drugega v mestnem delu med Dunajsko, Rimsko in Bleiweisovo cesto blizu glavne pošte.

Cenjene ponudbe na Anončno podjetje J. Rozman, Miklošičeva 6.

ZASTOPNIKA vinske stroke

za Ljubljano in okolico iščemo. Reflektira se samo na osebe, ki so dobro vpeljane in res dobro verzirane v vinski stroki. Kasneje se odda generalno zastopstvo za celo Slovenijo. Pismene ponudbe z referencami in zahtevki pod »Vino« na Aloma Company, Ljubljana, 1652-a

Tehnična pisarna inženjerja

sprejme mladega

elektrotehnik ali strojnika v poskusno prakso proti manjši začetni plači. Potrebno je popolno znanje slovenščine in nemščine, po možnosti tudi srbo-hrvaščine. Ponudbe je poslati na: Anončno podjetje J. Rozman, Miklošičeva 6-I.

Lepo nagrado za stanovanje

dobi oni, kateri mi do 1. II. t. l. preskrbi čedno stanovanje v centru mesta s trem ali več sobami, kabinet, sobo za služkinjo, kopalnico in pritliklinami. 1. 5. se moram že seliti. — Naslov pove oglasni oddelek »Jutra« ali se pošljete ponudbe pod šifro »Nagrada za stan«.

Vabilo.

Društvo odvetniških in notarskih uradnikov v Celju priredi v nedeljo dne 22. prosinca 1928 točno ob deveti uri dopoldne v hotelu »Evropa« izredni občni zbor ob navzočnosti delegatov bratskega društva v Mariboru s sledečim dnevnim redom: 1.) Privatni nameščenci nekdanj in danes. 2.) Društveno delovanje a) celjskega društva in b) mariborskega društva. 3.) Zveza društev zasebnih nameščencev v Ljubljani, Delavska zbornica in starostno zavarovanje. 4.) Slučajnosti. Samostojne predloge naj se prijavi gori navedenemu društvu vsaj 3 dni pred občnim zborom.

Naznanjamo tužno vest, da je naša nepozabna sestra, sestrična ozir. nečakinja in teta, gospodična

Fani Pogačnik

v torek, 16. t. m. po dolgi zavrtni bolezni mirno v Gospodu zaspala. Pogreb drage pokojnice se vrši v sredo 18. t. m. ob 2 uri popoldne iz mrtvašnice dež. bolnice k Sv. Križu. Blago pokojnico priporočamo v molitev.

Ljubljana, 17. jan. 1928.

Žalujoči ostali.

Večja tovarna pletenin sprejme

dobro, samostojno šviljo

Prednost imajo v pletilni stroki izurjene in energične osebe, ki bi obenem vodile tudi hišni strojstvo.

Ponudbe pod »Energična« na oglasni oddelek »Jutra« 191 a

Vsem prijateljem in znancem, ki so našega ljubljenca

MARIJANA

v dolgi bolezni obiskovali in bodrili, ga spremili v Ljubljano in v Kamniku na njegovi zadnji poti, ga sredi zime kar zasuli s cvetjem, vsem stoterim, ki so nam ustno in pismeno izrazili svoje sočutje, zlasti še g. zastopniku Svetlušateljev ljubljanske univerze, cand. phil. Ljubi Jurkoviču, za poslovilne besede pred hišo, dijaškemu pevskemu zboru v Ljubljani in pevskemu društvu Lira v Kamniku izrekamo svojo globoko, najiskrenejšo zahvalo.

Ljubljana - Kamnik, dne 17. januarja 1928.

Rodbina Polec.

Razprodaja v Narodni knjigarni

Stritarjeva ulica šte. 2

Poučne in zabavne knjige, šolske knjige, šolske potrebščine, trgovske knjige, pisarniške potrebščine, razglednice itd.

CENE ZNIŽANE ZA 50%.

Brez posebnega naznanila.

Mestni pogrebni zavod.

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je danes 17. t. m. ob pol 2. uri pop. preminil naš ljubljani soprog, oče, stari oče, tast, stric in svak, gospod

Franc Remic

trgovec

po dolgi in mukepolni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v četrtek 19. t. m. ob 2. uri popoldne iz mrtvašnice deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Maša zadušnica se boe darovala v petek 20. t. m. ob 10. uri dopoldne v cerkvi oo. franciskanov.

V Ljubljani, dne 17. januarja 1928.

Žalujoča soproga Marija Remic in rodbine Remic, Dular, Jenko, Reltler.

Zahva a.

Vsem, ki so sočustvovali z nami v dnevih izgube našega prerano preminulega, nepozabnega soproga, očeta, brata, svaka, strica in botra, gospoda

Juro Cerovšek-a

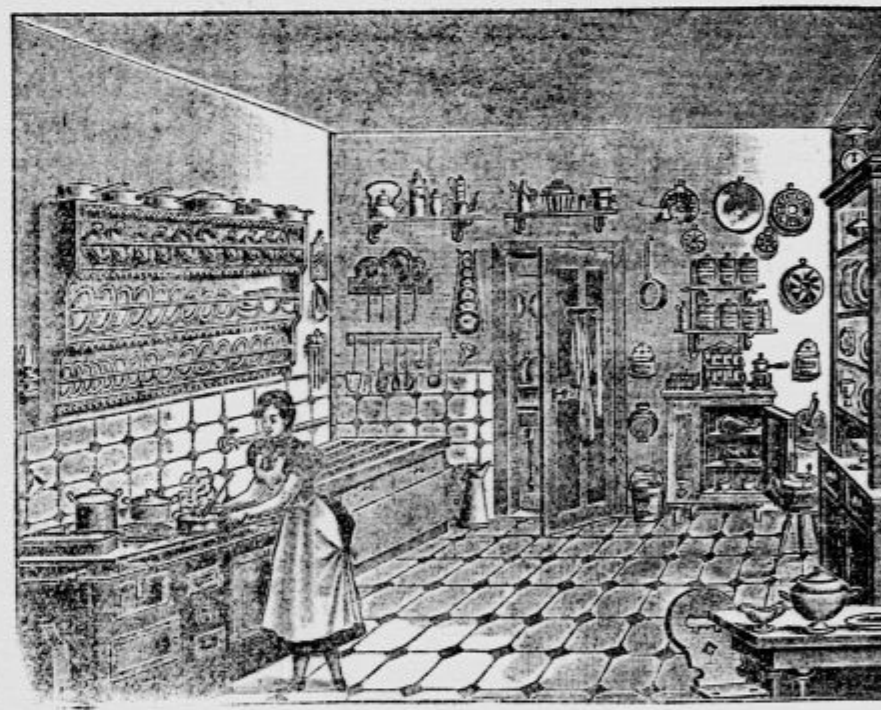
trgovca, hišnega posestnika in tržana

izrekamo tem potom našo najpristranešo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo oč. duhovščini, gg. zdravnikom dr. Rakežu in dr. Lorgjerju za tolažbo in ves trud v njegovih zadnjih težkih dneh, družbi pivovarne »Union«, gasilnemu, Sokolskemu, lovskemu in pevskemu društvu za izredno lepo udeležbo, za ginljive žalostinke, za lepe, globoko ginljive, iskrene poslovilne govore staroste Sokolskega društva brata g. Rihterča in načelnika lovskega društva, tovariša g. dr. Hrašovca ob odprtem grobu blagopokojnika in za poklonjene vence ter tako izkazano mu zadnjo čast, kakor tudi vsemu mnogoštevilnemu p. n. občinstvu, ki ga je sprejelo na njegovi poti k zadnjemu počitku.

Vsem še enkrat tisočera zahvala!

Smartje pri Jelšah trg, dne 14. januarja 1928.

Globoko žalujoči ostali.

SCHNEIDER & VEROVŠEK, trgovina z železnino Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Pozor neveste!

Prvovrstna emajlirana

posoda

in vsa druga

kuhinjska oprava

dobi se najceneje pri tvrdki

Občinskim uradom

in raznim podjetjem priporočamo

Občni državljanski zakonik

Cena v platno vezani knjigi s poštnino D.n 155 Knjigarna Tisovne zadruga v Ljubljani

Brez posebnega obvestila

Mestni pogrebni zavod.

V globoki žalosti sporočamo pretužno vest, da je naša ljuba soproga oz. mamica, sestra, sinaha, svakinja in teta, gospa

Valentina Vaizec

soproga upravitelja podružnice »Singer« - strojev Bourne & Co.

dne 17. t. m. po kratki, mučni bolezni mirno v Gospodu zaspala.

Drago pokojnico prepeljemo 18. t. m. zjutraj iz drž. bolnice ljubljanske v Zagreb, kjer se pokoplje na Mirogoju.

Ljubljana - Zagreb, 17. januarja 1928.

Žalujoči ostali.